

Scan

**การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม ประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ
ในจังหวัดสมุทรปราการ**

นางสาววันดี ทวีพลายนต์

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2552

**The Preparation of Managerial Accounting Reports of Small and
Medium Enterprises in Case Study of Paper Packaging
Industrial in Samuth Prakarn Province**

Miss. Wandee Tweepayont

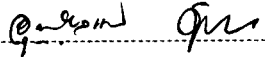
**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University**

2009

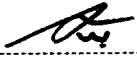
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน
จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อและนามสกุล นางสาววันดี ทวีพลายนต์
แขนงวิชา บริหารธุรกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อุทัยวรรณ จรุงวิภู)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์อองรา ชีวะตระกูลกิจ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ
วันที่ ๒๙ เดือน ๗.๖ พ.ศ. ๒๕๖๓

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม ประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จาก
กระดาษ ในจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้ศึกษา นางสาววันดี ทวีพลายนต์ **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์ **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ในจังหวัดสมุทรปราการ (2) ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษในจังหวัดสมุทรปราการ (3) การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษในจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีรูปแบบของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สมุห์บัญชี พนักงานบัญชีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ในจังหวัดสมุทรปราการซึ่งมีจำนวน 47 ราย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ซึ่งตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.940 ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การใช้ค่าสถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่จัดทำมากที่สุดคือ รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวดิ่ง (2) ปัญหาสำคัญของการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่พบบ่อยคือ จำนวนบุคลากรทางด้านบัญชีในองค์กรมีไม่เพียงพอ (3) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีรูปแบบของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่แตกต่างกันจะมีการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่แตกต่างกันได้แก่ รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และรายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้

คำสำคัญ รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การผลิต
บรรจุภัณฑ์จากกระดาษ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือและเอาใจใส่อย่างยิ่ง จากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์กัลยาณี กิตติจิตต์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ตั้งแต่เริ่มแรก จนกระทั่งสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้แก่ผู้ศึกษา ตลอดจนญาติพี่น้อง เพื่อนๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ส่วนความผิดพลาดใดๆที่ปรากฏ ในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

วันดี ทวีพลายนต์

ตุลาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	4
สมมติฐานการศึกษา	5
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ	45
การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ	47
การวิเคราะห์ปัญหาในการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ	50
การทดสอบสมมติฐาน	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
สรุปการวิจัย	62
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	70
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม	70
ข แบบสอบถาม	72
ประวัติผู้ศึกษา	77

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 เกณฑ์การกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	13
ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	38
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ	45
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ	47
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ	49
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ	50
ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ จำแนกตามรูปแบบของกิจการ	52
ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ จำแนกตามมูลค่าสินทรัพย์ถาวร	54
ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ จำแนกตามจำนวนพนักงานของกิจการ	56
ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ จำแนกตามผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ	58

ณ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
------------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่เรียกว่า SMEs (Small and Medium Enterprises) มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจาก

1.1 ก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน การสร้างมูลค่าผลผลิต การส่งออกและนำรายได้เข้าประเทศ และเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า

1.2 ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสินค้าและบริการใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เช่นการผลิตหรือการแปรรูปสินค้า การเก็บรักษา การจัดจำหน่าย การขนส่งและการให้บริการในด้านต่างๆ เป็นต้น

1.3 เป็นแหล่งศึกษาและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานประเภทต่างๆ ซึ่งแรงงานต่างๆ เหล่านี้จะเข้ามาทำงานเพื่อต้องการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง

1.4 เป็นการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่ ในการผลิตภาคอุตสาหกรรม หรือกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน

1.5 เป็นจุดเริ่มต้นของผู้ที่สนใจที่จะลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้เงินลงทุนในจำนวนที่ไม่มาก ถ้าเกิดความเสียหายผลกระทบที่ได้รับจะมีค่อนข้างน้อย

ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 มีการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนและหามาตรการด้านสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่เหมาะสม มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับส่วนงานราชการและองค์กรต่างๆ

นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้ง ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.หรือ เอสเอ็มอีแบงก์) ซึ่งเป็นธนาคารที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยาย หรือการปรับปรุงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการให้สินเชื่อ ค้ำประกัน ร่วมลงทุน สนับสนุนบริการทางการเงิน ให้คำปรึกษาแนะนำหรือให้บริการที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้ถือหุ้นทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกัน

มติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 อนุมัติจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน (Venture Capital Fund) เพื่อยกระดับความสามารถแข่งขันของธุรกิจไทย โดยการเข้าร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีวัตถุประสงค์เป็นแหล่งระดมเงินทุนของผู้ประกอบการ ช่วยเหลือทางด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านระบบบัญชี นอกจากนี้ยังสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบการค้าเนื้องานอย่างถูกต้อง มีธรรมาภิบาล และมีมาตรฐานที่ดี

ในปัจจุบันธุรกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็จะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเปลี่ยนแปลงทางภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเงิน และเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย ประกอบกับเป็นยุคการค้าที่ไร้พรมแดนมีการติดต่อซื้อขายกับต่างประเทศเพิ่มมากยิ่งขึ้น การกีดกันทางการค้าลดลง ส่งผลให้ธุรกิจต่างๆ ต้องมีการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้น ดังนั้นธุรกิจที่จะสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตได้นั้นผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานต่างๆ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถปรับกลยุทธ์ของธุรกิจให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้

รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ ถือเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเงินและเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหารนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดองค์กรทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การตั้งการ การควบคุมและการประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดทำรายงานทางการบัญชี เพื่อให้ผู้ใช้ภายในองค์กรคือผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาจุดบกพร่องของการดำเนินงานและหาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก รายงานที่นำเสนอควรจะต้องมีลักษณะดังนี้ รายงานต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ รายงานต้องมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร รายงานต้องจัดทำได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเวลาในการตัดสินใจ และมีรูปแบบที่ง่ายในการทำความเข้าใจ รายงานต้องมีผลประโยชน์คู่กับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่จ่ายไป

ปัจจุบัน ผลผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมของไทยมากกว่าร้อยละ 70 ต้องใช้บรรจุภัณฑ์ โดยสัดส่วนการใช้บรรจุภัณฑ์กระดาษสูงสุด คือ ร้อยละ 40 ของการใช้บรรจุภัณฑ์ทุกชนิดรวมกัน ด้วยเหตุที่บรรจุภัณฑ์กระดาษมีเอกลักษณ์และจุดเด่นเหนือบรรจุภัณฑ์ประเภทอื่น อาทิ สามารถพิมพ์ลวดลาย คราตินค้า ข้อความลงบนกล่องได้ดีและเห็นได้ชัดเจน มีน้ำหนักเบา มีการทรงตัวดี สะดวกต่อการบรรจุและขนย้าย และราคาไม่แพง ตลาดจึงมีความต้องการสูงกว่าบรรจุภัณฑ์ชนิดอื่น กอปรกับการเป็นผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการย่อยสลายและสามารถนำมาผ่านกระบวนการเพื่อนำมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) ทำให้บรรจุภัณฑ์กระดาษได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะนอกจากเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ด้วย

จากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ณ วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2552 มีธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบกิจการผลิตกล่องกระดาษ

สิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น การ์ด ของจดหมาย ป้ายแขวน เป็นต้น ในจ.สมุทรปราการจำนวน 86 ราย ซึ่ง จ.สมุทรปราการเป็น จังหวัดที่อยู่ใกล้ กรุงเทพมหานคร อีกทั้งมีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมหนัก หรืออุตสาหกรรมเบา ซึ่งล้วนแต่จำเป็นต้องใช้บรรจุภัณฑ์ทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

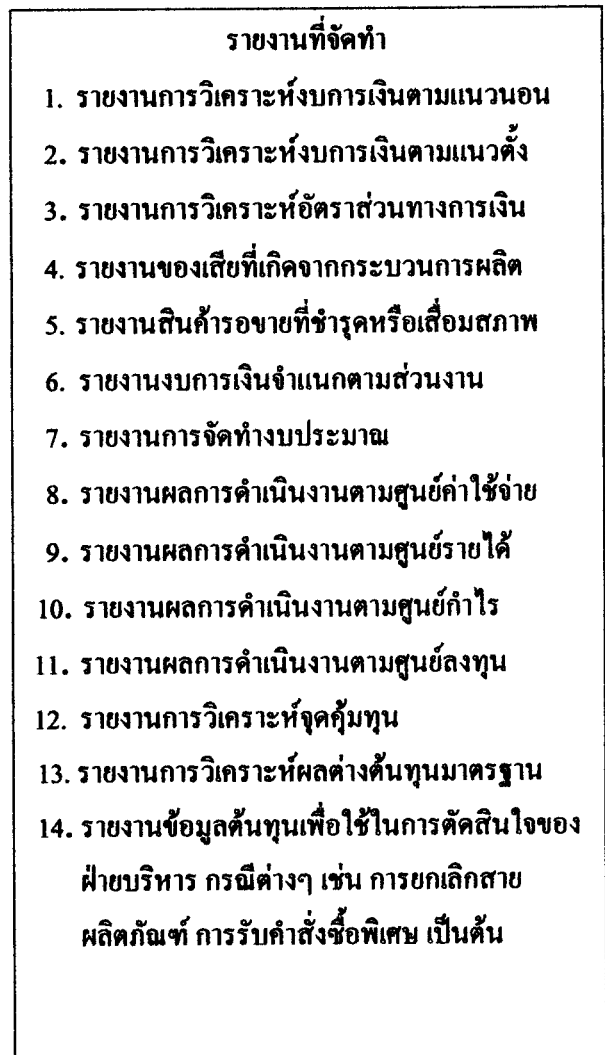
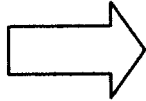
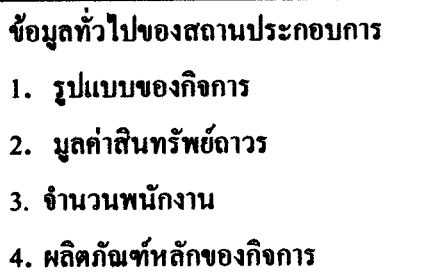
2.1 เพื่อศึกษา การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

2.3 เพื่อศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษใน จ.สมุทรปราการ ที่มีรูปแบบของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่แตกต่างกัน

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษา เรื่อง การจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา คือ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการที่แตกต่างกัน ได้แก่รูปแบบของกิจการ มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการจะมีผลทำให้มีการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทธุรกิจจากกระดาษ ใน จ. สมุทรปราการ

5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สมุห์บัญชี พนักงานบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตธุรกิจจากกระดาษ และมีที่ตั้งอยู่ใน จ. สมุทรปราการ จำนวน 86 ราย ตามฐานข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (เข้าถึงได้จาก <http://www.diw.go.th/diw/linkindustry.asp> ค้นคว้าเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ 2552)

5.1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สมุห์บัญชี พนักงานบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตธุรกิจจากกระดาษ ได้มาจากการคัดเลือกจากประชากรทั้งหมด โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 จะได้ขนาดตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 47 รายจากประชากรทั้งหมด 86 ราย

5.1.3 การเลือกตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้เป็นแบบการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา จะศึกษาเฉพาะการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตธุรกิจจากกระดาษ ใน จ. สมุทรปราการ ในงวดบัญชีปี 2551 เท่านั้น

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประกอบด้วย

- 1) รูปแบบของกิจการ
- 2) มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร
- 3) จำนวนพนักงาน
- 4) ผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
จัดทำ

5.4 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้เริ่มตั้งแต่
เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552 - กันยายน พ.ศ. 2552

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้
กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

6.1 รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ หมายถึง รายงานที่จัดทำขึ้นภายในองค์กร
เพื่อให้ผู้บริหารนำรายงานมาใช้ประโยชน์ในการจัดการในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น การตัดสินใจ การ
วางแผน การตั้งการ การควบคุมและการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีการวิเคราะห์สาเหตุ ข้อ
แตกต่างที่ไม่น่าพอใจ หาแนวทางเพื่อการแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงไปในทิศทางที่ต้องการ รายงาน
ทางการบัญชีเพื่อการจัดการ ได้แก่

1. รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน หมายถึงการวิเคราะห์ข้อมูล
รายการเดียวกันเปรียบเทียบกันตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป โดยแสดงในรูปจำนวนเงินและอัตราร้อยละที่
เปลี่ยนแปลงไปของแต่ละรายการในงบการเงิน เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะการขยายตัวหรือการ
เจริญเติบโตของกิจการ

2. รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง หมายถึงการวิเคราะห์งบการเงิน
โดยเปรียบเทียบจากรายการในแต่ละงบเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมของงบการเงินนั้นๆ

3. รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน หมายถึงการวิเคราะห์อัตราส่วน
ทางการเงิน โดยการนำข้อมูลที่เป็นรายการบัญชีในงบดุลหรืองบกำไรขาดทุนที่มีความสัมพันธ์กัน
มาเปรียบเทียบกันในลักษณะของอัตราส่วน เช่นการวิเคราะห์อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย เป็นต้น

4. รายงานของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต หมายถึงรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดง
ว่าของเสียนั้นเป็นของเสียที่เกิดขึ้นตามปกติจากระดับการผลิตที่มีประสิทธิภาพ หรือเป็นของเสียที่
ผิดปกติ ซึ่งเป็นของเสียที่ไม่ควรเกิดขึ้น

5. รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ หมายถึงรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็น
ข้อมูลป้อนกลับที่จะช่วยให้ผู้บริหารนำไปพิจารณาประกอบการวางแผนและควบคุมการผลิตให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งรายงานสินค้าชำรุดหรือเสื่อมสภาพที่จัดทำขึ้นต้องรายงานทั้งปริมาณ จำนวน
เงิน และสาเหตุของการชำรุดหรือเสื่อมสภาพ

6. รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน หมายถึงรายงานงบกำไรขาดทุนที่จัดทำ
ขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของแต่ละส่วนงานของกิจการ โดยใช้วิธีต้นทุนทางตรง

7. รายงานการจัดทำงบประมาณ หมายถึงรายงานข้อมูลทางการเงินที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้า ได้แก่งบประมาณการดำเนินงาน และงบประมาณการเงิน เพื่อใช้เป็นแผนการดำเนินงาน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

8. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย หมายถึงรายงานผลการดำเนินงาน หรือผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือส่วนงานใดส่วนงานหนึ่ง โดยพิจารณาถึงขอบเขตของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านค่าใช้จ่ายของผู้บริหารส่วนงานนั้น

9. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ หมายถึง รายงานผลการดำเนินงาน หรือผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการหารายได้หรือการเพิ่มยอดขายให้กับกิจการ

10. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร หมายถึง รายงานผลการดำเนินงาน งานหรือผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการหารายได้รวมทั้ง ควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เพื่อให้รับกำไรมากที่สุด

11. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน หมายถึง รายงานผลการดำเนินงาน หรือผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารเงินทุนและสินทรัพย์ต่างๆ เพื่อให้ได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุด

12. รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน หมายถึง รายงานการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร เป็นข้อมูลที่จะสามารถช่วยให้ฝ่ายบริหารนำไปใช้ในการวางแผนการผลิตและการขาย

13. รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน หมายถึงรายงานการวิเคราะห์ที่จำนวนที่แตกต่างระหว่างต้นทุนมาตรฐาน กับต้นทุนจริง สาเหตุของการเกิดผลต่างจะมี 2 ประการ คือ สาเหตุด้านราคา และด้านปริมาณ โดยรายงานให้ทราบถึง ผลต่างที่น่าพอใจ และผลต่างที่ไม่น่าพอใจ

14. รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ในกรณีต่างๆ หมายถึงรายงานข้อมูลต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือทางเลือกที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาเพื่อการตัดสินใจ เช่น การยกเลิกสายผลิตภัณฑ์ การรับคำสั่งซื้อพิเศษ เป็นต้น

6.2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs)

ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มาตรา 4 ได้กำหนดการจ้างงาน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นตัวชี้วัดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจว่าวิสาหกิจใดเป็นวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อมดังนี้

1. วิสาหกิจขนาดกลาง ได้แก่ กิจการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 กิจการผลิตสินค้า ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินกว่าห้าสิบล้านบาทแต่ไม่เกินสองร้อยล้านบาท

1.2 กิจการให้บริการ ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินกว่าห้าสิบล้านบาทแต่ไม่เกินสองร้อยล้านบาท

1.3 กิจการค้าส่ง ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่ายี่สิบห้าคนแต่ไม่เกินห้าสิบคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินกว่าห้าสิบล้านบาทแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท

1.4 กิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินกว่าสามสิบล้านบาทแต่ไม่เกินหกสิบล้านบาท

2. วิสาหกิจขนาดย่อม ได้แก่ กิจการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 กิจการผลิตสินค้า ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท

2.2 กิจการให้บริการ ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท

2.3 กิจการค้าส่ง ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินยี่สิบห้าคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท

2.4 กิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินสิบห้าคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินสามสิบล้านบาท

6.3 บรรจุกฎจากกระดาษ หมายถึง การนำเอาวัสดุ ได้แก่ กระดาษ มาประกอบเป็นภาชนะห่อหุ้มสินค้า เพื่อประโยชน์ในการใช้สอย มีความแข็งแรง ทนทาน สวยงาม ได้สัดส่วนที่ถูกต้อง สร้างภาพพจน์ที่ดี และทำให้เกิดผลความพึงพอใจจากผู้ซื้อสินค้า ประเภทบรรจุกฎจากกระดาษ เช่น ซองกระดาษ ถุงกระดาษ กล่องกระดาษ เป็นต้น

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

7.1 หน่วยงานรัฐบาล เช่นสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถนำผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เห็นความสำคัญและส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของธุรกิจมากยิ่งขึ้น

7.2 ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวคิดที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้วิจัยได้ศึกษาตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 1.2 ประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 1.3 การกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 1.4 ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจ
- 1.5 ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 1.6 แนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.1 ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ Small and Medium Enterprise โดยเรียกสั้น ๆ ว่า SMEs นั้นยังไม่มีหน่วยงานใดหรือสถาบันใดกำหนดไว้ชัดเจน แต่มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

The Committee for Economic Development - CED ได้ให้ความหมายของธุรกิจขนาดย่อมไว้ว่าเป็นธุรกิจที่มีลักษณะอย่างน้อยที่สุด 3 ประการจากลักษณะสี่ประการดังนี้

1. การบริหารงานเป็นอิสระเจ้าของเป็นผู้บริหารงานเอง
2. บุคคลเดียวหรือกลุ่มคนเพียงไม่กี่คนเป็นผู้จัดหาเงินทุนและเป็นเจ้าของธุรกิจ
3. ขอบเขตการค้าเน้นงานอยู่ในท้องถิ่นเป็นส่วนมาก พนักงานและเจ้าของอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน แต่ตลาดของสินค้าหรือบริการไม่จำเป็นต้องอยู่ในท้องถิ่นนั้นก็ได้
4. ธุรกิจมีขนาดเล็กเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน หลักเกณฑ์ที่ใช้วัดอาจจะเป็นจำนวนพนักงาน ยอดขาย หรือทรัพย์สิน

ทักษิณ ชินวัตร (2542: 5-7) ถือว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นภาคการผลิตที่สำคัญ และประชากรในภาคธุรกิจเป็นส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหลัก ดังนั้นจึงเห็นว่าควรจะมีการสร้างรายได้จากผลิตผลภายในประเทศ จากสิ่งที่เราเพิ่มคุณค่ามากกว่าสิ่งที่นำเข้า เพราะฉะนั้นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะสร้างรายได้ในลักษณะที่จะเป็นการเพิ่มคุณค่าได้มากกว่าธุรกิจอื่น โดยสิ่งสำคัญในการเริ่มธุรกิจ คือ ต้องมีไอเดีย หรือความคิดแล้วจึงมาคิดว่าความคิดนั้น ได้เงินหรือไม่ จะผลิตขายอย่างไรทั้งยังควรใช้ภูมิปัญญาไทยใช้ฝีมือคนไทยให้เกิดประโยชน์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในประเทศไทย แล้วหาจังหวะ โอกาสที่จะเพิ่มคุณค่าเข้าไป แม้สิ่งเหล่านั้นจะส่งออกหรือไม่ก็ตาม

วีรยุทธ มาณะศิริรานนท์ (2543: 9-12) กล่าวถึงความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังนี้

1. มีการบริหารงานอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้ว ตัวผู้จัดการมักจะมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของธุรกิจนั้นอยู่ด้วย
2. เจ้าของธุรกิจและเงินลงทุน มักจะมาจากเจ้าของเพียงคนเดียว หรืออาจจะเป็นกลุ่มคนเล็กๆ ที่มาร่วมลงขันกัน
3. พื้นที่ปฏิบัติการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น จะอยู่ในบริเวณท้องถิ่นต่างๆ ทั้งเจ้าของและคนทำงาน (ลูกจ้าง) ส่วนใหญ่ก็จะอาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ท้องที่นั้นแต่ที่สำคัญการตลาดของผลิตภัณฑ์กลับเปิดกว้างออกไปทั่วประเทศหรือทั่วโลก
4. การกำหนด แบ่งขนาดของธุรกิจไว้อย่างชัดเจน คายตัว อาจจะทำให้ยาก ว่าขนาดใดจึงจะเรียกว่า ธุรกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม ซึ่งถ้าอยู่ในธุรกิจประเภทเดียวกันแล้ว ก็อาจจะพอเปรียบเทียบกันได้ แต่กับธุรกิจนานาประเภทแล้ว ขนาดย่อมของประเภทธุรกิจหนึ่งอาจกลายเป็นขนาดกลางในธุรกิจประเภทอื่นก็ได้

กศัญญา หิรัญญสมบูรณ์ (2544: 8-12) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่าหมายถึง ธุรกิจเล็ก ๆ ที่ก่อตั้งโดยบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มบุคคลไม่กี่คน มีสินทรัพย์ของกิจการค่อนข้างจำกัดและบริหารงานอย่างอิสระด้วยตัวเจ้าของเอง ซึ่งอาจมีลูกจ้างพนักงานจำนวนหนึ่งมาช่วยดำเนินการเล็กน้อย

วิชัย โถสุวรรณจินดา (2546: 15-17) ได้กล่าวถึงธุรกิจขนาดย่อม หมายถึงธุรกิจที่มีลักษณะดังนี้

1. มีการบริหารอย่างอิสระ และผู้บริหารมักเป็นเจ้าของกิจการเอง

2. เงินลงทุนที่นำมาทำธุรกิจเป็นเงินลงทุนส่วนตัวหรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มคนกลุ่มเล็ก
3. ขอบเขตการค้าเน้นการกระทำในพื้นที่ท้องถิ่นเป็นส่วนมาก พนักงานและเจ้าของอยู่ในชุมชนเดียวกัน แต่ตลาดและบริการไม่จำเป็นต้องอยู่ในท้องถิ่นนั้น
4. ธุรกิจมีขนาดเล็ก ทั้งด้านจำนวนพนักงาน เงินลงทุน ทรัพย์สินและยอดขาย

ธนาคารพัฒนาส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กล่าวว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs (Small and Medium Enterprise) มีความหมายครอบคลุมกิจการ 3 ประเภท ได้แก่

1. กิจการผลิต ครอบคลุมการผลิตภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่ และอาจรวมถึงการผลิตภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะกิจการแปรรูปการเกษตร
2. กิจการค้า ประกอบด้วยการค้าส่งและการค้าปลีกรวมทั้งการนำเข้าและส่งออก
3. กิจการบริการ เป็นกิจการที่สนับสนุนการผลิต การค้าการอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้าและการบริโภค เช่นการ โรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การขนส่ง การบริการเสริมสวย เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ก่อตั้งโดยบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มคนไม่กี่คน ซึ่งมีความหมายครอบคลุมกิจการ 3 ประเภท ได้แก่ กิจการผลิต กิจการค้าซึ่งมีทั้งกิจการค้าส่งและค้าปลีก และกิจการบริการ

1.2 ประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีการแบ่งกลุ่มประเภทของกิจการ ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. กิจการการผลิต (Production Sector) ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Processing) ภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing) และเหมืองแร่(Mining) เป็นธุรกิจที่นำเอาวัตถุดิบ ชิ้นส่วนอะไหล่และปัจจัยนำเข้าต่างๆมาผ่านกระบวนการแปรสภาพจนกลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อนำไปจำหน่าย ลักษณะการประกอบการของธุรกิจการผลิตที่เป็นธุรกิจขนาดย่อมจะเป็นโรงงานขนาดเล็ก ซึ่ง แม้จะไม่มีฐานะมั่นคง ไม่มีการใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า หรือไม่มีการผลิตในปริมาณที่สูง เช่นเดียวกับธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ก็สามารถดำรงกิจการอยู่ได้ด้วยการตอบสนองความต้องการของลูกค้าประจำหรือเจาะตลาดในกลุ่มลูกค้าเฉพาะ และสามารถประหยัดต้นทุนบางอย่างได้ เช่นการใช้แรงงานตนเองและครอบครัวในการดำเนินงาน เป็นต้น นอกจากนี้

ธุรกิจการผลิตขนาดย่อมยังเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบ และชิ้นส่วนประกอบให้ธุรกิจขนาดใหญ่ โดยที่ธุรกิจขนาดใหญ่แต่ละแห่งจะตั้งซื้อปัจจัยนำเข้าจากธุรกิจขนาดย่อมหลายประเภทแตกต่างกันไป

2. กิจการการค้า (Trading Sector) เป็นธุรกิจที่ทำหน้าที่ของคนกลางที่อยู่ในช่องทางจำหน่ายการค้าส่ง (Wholesale) และการค้าปลีก (Retail) เช่นร้านขายของชำ ร้านขายหนังสือ ร้านขายเครื่องใช้ในครัวเรือน ร้านขายเสื้อผ้า ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวนมากเป็นธุรกิจการจำหน่ายโดยเฉพาะในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากผู้ผลิตสินค้ามากมาย ร้านค้าส่งและร้านค้าปลีกจะเป็นผู้นำเอาสินค้าจากผู้ผลิต ส่งให้ถึงผู้บริโภคอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่น ทุกภูมิภาคโดยอาศัยความชำนาญในพื้นที่ภูมิประเทศ ซึ่งช่วยให้ธุรกิจขนาดใหญ่ได้ขยายตลาดอย่างกว้างขวางโดยไม่ต้องลงทุนสร้างสำนักงานขายของตนเอง

3. กิจการบริการ (Service Sector) เป็นธุรกิจที่ใช้พนักงานเสนอบริการการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นธุรกิจให้บริการมีอยู่จำนวนมากหลายประเภท เพราะเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนไม่มาก แต่ต้องอาศัยแรงงานและฝีมือของบุคลากร เช่น ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ร้านตัดเสื้อผ้า ร้านตัดผม ร้านซักรีด เป็นต้น ธุรกิจเฉพาะทางที่ต้องอาศัยความสามารถเฉพาะบุคคลของพนักงานจะขยายตัวได้ยากและมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อระบบเศรษฐกิจโตขึ้นความต้องการการบริการที่เพิ่มขึ้น จะผลักดันให้เกิดการก่อตั้งธุรกิจบริการแห่งใหม่ ซึ่งจะก่อให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ๆ

โดยสรุปแล้วกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีการแบ่งกลุ่มประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ออกเป็น 3 กิจการ ได้แก่ กิจการการผลิต กิจการการค้า และกิจการบริการ

1.3 การกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรม ณ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2545 มีการกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้เกณฑ์ของการกำหนดจากจำนวนการจ้างงานหรือจากมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ไม่รวมที่ดิน โดยให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาของวิสาหกิจ ซึ่งหลักเกณฑ์ทั้งสองดังกล่าวได้จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจดังแสดงไว้ในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 : เกณฑ์การกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ลักษณะ วิสาหกิจ	จำนวนการจ้างงาน		จำนวนสินทรัพย์ถาวร	
	(คน)		(ล้านบาท)	
	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง	ขนาดย่อม	ขนาดกลาง
กิจการผลิตสินค้า	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 25	26-50	ไม่เกิน 50	51-100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	16-30	ไม่เกิน 30	31- 60
กิจการให้บริการ	ไม่เกิน 50	51-200	ไม่เกิน 50	51-200

กรมสรรพากร กล่าวว่า ในการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้น หน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยมักจะใช้ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545 ซึ่งสำหรับกรมสรรพากรเอง ในประมวลรัษฎากร ไม่ได้มีคำนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไว้ว่ามีลักษณะอย่างไร แต่ได้อาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรในการออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิเช่น การลดอัตราภาษีเงินได้ การยกเว้นภาษีเงินได้ การหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง เป็นต้น (“เกี่ยวกับธุรกิจ SME” จาก <http://www.rd.go.th/38056.0.html> ค้นเมื่อ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2552)

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้หลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรม ณ วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2545

1.4 ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจ

อำนาจ ชีระวนิช (2546: 15-18) ได้กล่าวว่า การที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ตั้งอยู่กระจายตามจุดต่างๆ ของประเทศ และมีสัดส่วนอยู่ในอุตสาหกรรมหลักทุกประเภท ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ในการผลิตสินค้าและบริการจนมีสัดส่วนที่สำคัญในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศแล้ว วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยังมีบทบาทในการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจโดยรวมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การสร้างงานใหม่ แนวโน้มในด้านของขนาดธุรกิจในยุคปัจจุบันมีความโน้มเอียงไปทาง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะมีความได้เปรียบในการตอบสนองลูกค้าได้ดีกว่า ดังนั้นทำให้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นแหล่งสรรหางานใหม่เพื่อรองรับการเติบโตของประชากรและเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่วิสาหกิจขนาดใหญ่ต่างนำเครื่องจักร เครื่องมือ และ

อุปสรรคที่ทันสมัยเข้ามาเพื่อทดแทนแรงงานคน และลดขนาดของธุรกิจลง ด้วยเหตุนี้ในหลายๆ ประเทศ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงเป็นแหล่งสร้างงานใหม่ที่สำคัญที่สุด

2. การประดิษฐ์คิดค้น แม้ผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าวิจัยโดยองค์การธุรกิจขนาดใหญ่จะช่วยยกระดับมาตรฐานชีวิตให้กับประชากรโลกก็ตาม แต่สำหรับความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์จำนวนมากกลับปรากฏหลักฐานว่าเกิดจากนักลงทุนอิสระ และ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในองค์การธุรกิจขนาดใหญ่นั้นฝ่ายวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์มักจะเน้นพัฒนาเพื่อปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม แม้ว่าในความเป็นจริงความคิดในการประดิษฐ์คิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ จำนวนมากจะเกิดจากบุคคลในองค์การขนาดใหญ่แต่ว่าบุคคลเหล่านี้อาจจะประสบปัญหาในด้านการยอมรับหรืออุปสรรคในด้านอื่นๆ จนทำให้ต้องหันเหมาทำการวิจัยอย่างอิสระ หรือ ประกอบการด้วยตนเองแทน

3. การกระตุ้นการแข่งขันทางเศรษฐกิจ นักเศรษฐศาสตร์เริ่มตั้งแต่ ADAM SMITH ได้อธิบายถึงสภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจนั้นว่าเกิดจากแรงผลักดันทางผลประโยชน์ส่วนบุคคล ดังนั้นกฎแห่งการแข่งขันจึงเป็นผลมาจากความเห็นแก่ตัวของคนเรา เมื่อผู้ผลิตมีเพียง 2-3 ราย ที่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ตลาดก็จะตกเป็นของผู้ขาย และอำนาจการผูกขาดนี้ทำให้ราคาของผู้ผลิตกำหนดสูงกว่าที่ควรจะเป็น อุตสาหกรรมขาดการแข่งขันในการพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งถ้าไม่มีธุรกิจที่เข้ามาแข่งขันรายใหม่ ธุรกิจที่มีอยู่เดิมอาจใช้อำนาจผูกขาดไปในทางที่ผิด ดังนั้นจึงต้องมี วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้ามาแข่งขันในตลาดด้วย

4. การสนับสนุนธุรกิจขนาดใหญ่ ในความเป็นจริงหน้าที่ทางธุรกิจบางหน้าที่นั้นเหมาะสำหรับการดำเนินงานแบบ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งถ้าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมออกจากระบบเศรษฐกิจไป ธุรกิจขนาดใหญ่ย่อมต้องประสบปัญหาในด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยทั่วไปหน้าที่ทางธุรกิจ 2 หน้าที่ ที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ได้แก่ (1) หน้าที่การจัดจำหน่าย (Distribution Function) โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ส่วนหนึ่งอาจมีความต้องการที่จะดำเนินธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกด้วยตนเอง เพื่อให้กิจการสามารถควบคุมการจัดจำหน่ายได้ อย่างไรก็ตาม โดยธรรมชาติของการจัดจำหน่ายผู้ทำหน้าที่ค้าส่ง และค้าปลีกที่ให้บริการทางเศรษฐกิจอย่างมีคุณค่า นั้นต้องเป็นผู้ที่สามารถเชื่อมโยงผู้บริโภคและผู้ผลิตสินค้า และบริการต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการควบคุมตลาดและต้นทุน และในการดำเนินงานด้านนี้ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวนมากที่ประกอบการอยู่แล้วสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า (2) หน้าที่การจัดหา (Supply Function) โดยปกติวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากจะเป็นผู้ดำเนินการ ในฐานะที่เป็นผู้จัดหา (Suppliers) และผู้รับช่วงให้แก่ธุรกิจรายใหญ่ ซึ่งความสำคัญในด้านนี้จะมีมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะ โลกธุรกิจในปัจจุบันองค์การธุรกิจขนาดใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อผู้จัดหา เปรียบเสมือนเป็นหุ้นส่วนต่อกัน และเป็นพันธมิตรในเชิงธุรกิจร่วมกัน

โดยสรุปแล้ววิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ในด้านต่างๆ ได้แก่ การสร้างแหล่งงานใหม่ การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ การกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันทางเศรษฐกิจเพื่อป้องกันการผูกขาด และการทำหน้าที่การจัดจำหน่ายและการจัดหาให้กับธุรกิจขนาดใหญ่

1.5 ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สมชาย หิรัญภิตติ (2542: 25-27) กล่าวถึงปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไว้ดังนี้

1. ขาดความรู้ในส่วนที่เป็นศาสตร์ในการบริหาร ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถแสวงหาความรู้ด้านการบริหารธุรกิจได้ด้วยวิธีการต่างๆ มากมาย เช่น การเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาต่อในสถาบันการศึกษา การศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ การดูรายการ โทรทัศน์และข่าว การอ่านตำราและบทความทางวิชาการในวารสารต่างๆ ทางด้านการบริหารธุรกิจ เป็นต้น

2. ผู้บริหารธุรกิจขาดประสบการณ์หรือศิลปะในการบริหาร ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักจะแยกตัวออกมาทำธุรกิจด้วยตัวเอง ในช่วงแรกจะประสบปัญหาในข้อนี้ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยการประยุกต์ใช้ศาสตร์ในการบริหารธุรกิจหรืออาจจ้างนักบริหารมืออาชีพที่มีประสบการณ์เข้ามาช่วยเหลือในลักษณะเป็นที่ปรึกษาเป็นครั้งคราวก็ได้ เช่น เชิญผู้เชี่ยวชาญมาจัดระบบการทำงานด้วยคอมพิวเตอร์ จ้างบริษัทที่เชี่ยวชาญมาทำการวิจัย หรือเป็นที่ปรึกษาด้านกฎหมาย เป็นต้น

3. ปัญหาด้านการผลิตและการปฏิบัติการ ผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักจะเกิดปัญหาการไม่ประหยัดจากขนาดการผลิต และเนื่องจากเป็นธุรกิจขนาดเล็ก การที่จะใช้ปัจจัยการผลิตหรือปัจจัยนำเข้า ซึ่งซื้อในจำนวนจำกัดทำให้ต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งซื้อจำนวนมาก การที่จะซื้อเครื่องจักรที่ใช้เทคโนโลยีที่สลับซับซ้อน มีราคาสูง ก็จะไม่คุ้ม แต่อย่างไรก็ตามธุรกิจขนาดย่อมจะทราบความต้องการของลูกค้าได้อย่างเฉพาะเจาะจง ดังนั้น การผลิตสินค้าหรือให้บริการบางชนิดอาจจะเลี่ยงไม่ใช้เครื่องจักรที่ล้ำสมัยและราคาแพง แต่อาจจะต้องใช้การทำงานด้วยมือหรือการใช้ความชำนาญเฉพาะด้านได้ เช่น ช่างฝีมือ ช่างแกะสลัก ช่างเจียรไน ช่างทอ ช่างปัก ช่างเย็บ เป็นต้น ซึ่งไม่ต้องใช้เทคโนโลยีสูงแต่ต้องใช้แรงงานฝีมือแทน ในกรณีนี้ก็จะสามารถสร้างภาพพจน์ให้กับสินค้าและตั้งราคาสูงได้

4. ปัญหาด้านการตลาด สำหรับปัญหาการตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีดังนี้

4.1 การใช้เครื่องมือสื่อสารการตลาดบางชนิดซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงจะไม่คุ้ม เช่นการโฆษณาทางโทรทัศน์ เป็นต้น

4.2 วิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อมมีสินค้าให้เลือกน้อยและมีไม่เพียงพอ

4.3 ปัญหาสินค้าราคาสูงเมื่อเทียบกับคู่แข่ง เนื่องจากธุรกิจขนาดย่อมมีสินค้าในจำนวนจำกัดจึงได้รับส่วนลดน้อย ทำให้มีต้นทุนสูงจึงต้องตั้งราคาสูงด้วย

5. ปัญหาด้านการเงินและการบัญชี การหาแหล่งเงินทุนจะยากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้บริหารวิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อมมีภาพพจน์ที่ด้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ตลอดจนมีหลักทรัพย์ที่น้อยกว่า

6. ปัญหาด้านทรัพยากรมนุษย์ วิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถจ้างพนักงานมาทำงานเฉพาะหน้าที่ให้ครบทุกหน้าที่ได้ ดังนั้นผู้บริหารวิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อมจึงต้องศึกษาหาความรู้ในหน้าที่ธุรกิจต่างๆ ทั้งด้านการผลิตและการปฏิบัติการ การบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ การเงิน การบัญชี การตลาด ระบบสารสนเทศ การจัดการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาธุรกิจของตนเอง ตลอดจนพัฒนาพนักงานให้มีความรู้ในหน้าที่ธุรกิจหลายด้าน ที่จะเข้ามาช่วยให้สามารถทำงานได้หลายหน้าที่แทนที่จะมีความชำนาญเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง

7. ปัญหาด้านระบบสารสนเทศ เนื่องจากวิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อมมีพนักงานไม่มากนักจึงทำให้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ขาดระบบสารสนเทศที่เหมาะสม ขาดการทำกรวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาธุรกิจ เป็นต้น

สรุปปัญหาสำคัญของวิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นคือ ปัญหาทางด้านการจัดการที่เกิดจากการขาดประสิทธิภาพของผู้บริหารธุรกิจ ปัญหาทางด้านการผลิตและเทคโนโลยีที่ไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ได้ ปัญหาทางด้านการตลาดมีสาเหตุจากผลิตภัณฑ์และราคาดูแพง ปัญหาทางการเงินและบัญชีเกิดจากการขาดแคลนเงินทุน ปัญหาทางด้านทรัพยากรมนุษย์และระบบสารสนเทศ เกิดจากการขาดแคลนบุคลากรทางด้านต่างๆ ส่งผลให้ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล เพื่อนำมาวิจัยหรือพัฒนาต่อไป

1.6 แนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของวิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อม

อุตสาหกรรมสาร (2546:9-13) ได้อธิบายถึงแนวทางการปรับตัวของวิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อม ไว้ดังนี้

1. กรณีที่วิชาศึกษขนาดกลางและขนาดย่อมมีความพร้อมทางด้านเครื่องมือเครื่องจักร แต่ประสบปัญหาใช้เครื่องจักรได้ไม่เต็มที่อาจเนื่องมาจากขาดช่างเทคนิคที่มีความรู้ ทำให้ไม่สามารถใช้เครื่องจักรได้อย่างเต็มขีดความสามารถ

2. การผลิตควรมุ่งผลิตเข้าสู่มาตรฐานการผลิตระหว่างประเทศ เพื่อเข้าสู่ตลาดการผลิต

โดยมีเป้าหมายของตนเองหรือการผลิตเพื่อการส่งออก การปรับปรุงองค์กร การเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีใช้ตลาดต่างประเทศเป็นสื่อในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือรูปแบบใหม่ ๆ ที่ตลาดต้องการ

3. การผลิตที่เน้นตลาดระดับกลางและระดับสูง จำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยมีการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ และการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เป็นถึงจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากจำเป็นต้องแข่งขันกับผู้ผลิตอื่นในตลาดโลก

4. การเน้นระบบการควบคุมการผลิต เพื่อผลิตสินค้าที่มีมาตรฐานสูง

5. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปแนวทางที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่รอดได้นั้นต้องมีการพัฒนาด้านการผลิตคือ ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสากล ทางด้านการตลาดต้องมีการทำวิจัยและนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ ทางด้านบุคลากรต้องมีการพัฒนาและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการบัญชีเพื่อการจัดการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการบัญชีเพื่อการจัดการ

2.2 ลักษณะของข้อมูลการบัญชีเพื่อการจัดการ

2.3 ข้อมูลทางการเงินบัญชีกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

2.4 ประเภทของรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ

2.1 ความหมายของการบัญชีเพื่อการจัดการ

การบัญชีบริหารหรือการบัญชีเพื่อการจัดการ (Managerial Accounting) คือคำที่มีความหมายเดียวกันแต่ในปัจจุบันนิยมใช้คำว่าบัญชีเพื่อการจัดการซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำข้อมูลทางการเงินมาเพื่อใช้ประโยชน์ภายในองค์กร โดยเฉพาะเพื่อเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจวางแผน การควบคุมและการประเมินผลของฝ่ายบริหาร บัญชีบริหารจะเป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดเชิงลึกซึ่งมีข้อมูลมากกว่าที่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน (หรือที่เรามักเรียกกันว่า การบัญชีการเงิน) บัญชีบริหารจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในระดับต่างๆขององค์กร เป็นข้อมูลที่เป็นความลับเฉพาะฝ่ายบริหารและระดับหัวหน้าหน่วยงานในองค์กร และไม่เปิดเผยแก่บุคคลภายนอกหรือต่อสาธารณะ การบัญชีบริหาร ปัจจุบันเป็นวิชาชีพด้านหนึ่งในด้านต่างๆ ตามที่ระบุอยู่ในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 การบัญชีการเงินนั้นเน้นเสนอข้อมูลเกี่ยวกับงบการเงิน ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด แก่ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ นักลงทุน และหน่วยงานราชการ ได้แก่ กรมสรรพากร และกระทรวงพาณิชย์ ในขณะที่ การบัญชี

บริหาร เน้นนำเสนอข้อมูลเพื่อการบริหาร เพื่อการตัดสินใจ การวางแผน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม โดยเสนอแก่ ฝ่ายบริหารของกิจการ เช่น ประธานกรรมการ กรรมการบริหาร ผู้จัดการฝ่าย เป็นต้น

รายงานทางการบัญชี ถือเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเงินและเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหารนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการองค์กรในทุกด้านไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การสั่งการ การควบคุมและการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีการวิเคราะห์สาเหตุ ข้อแตกต่างที่ไม่น่าพอใจ หาแนวทางเพื่อการแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงไปในทิศทางที่ต้องการ ผู้ใช้รายงานทางการบัญชี จะประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ ผู้ใช้ภายในองค์กร เช่น คณะกรรมการบริษัท กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการฝ่าย เป็นต้น กลุ่มที่สอง คือผู้ใช้ภายนอกองค์กร เช่น ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ผู้ลงทุน เป็นต้น รวมทั้งส่วนราชการ เช่นกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต เป็นต้น

รูปแบบการรายงานทางการบัญชีสำหรับผู้บริหารในระดับต่างๆ

1. ระดับแผนก ต้องการรายละเอียดเพื่อการวิเคราะห์ความถูกต้องของ ข้อมูลการปฏิบัติงานประจำวัน เช่นสรุปรายงานประจำวัน ประจำสัปดาห์ หรือประจำเดือน เป็นต้น
2. ระดับฝ่าย ต้องการรายละเอียดการเปรียบเทียบ รายได้ ต้นทุน ค่าใช้จ่าย ค่าไรขาดทุน การวิเคราะห์เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้อง
3. ระดับกรรมการผู้จัดการ ต้องการทราบภาพรวมของบริษัท ค่าไรขาดทุน วิเคราะห์ฐานะการเงิน วิเคราะห์การแข่งขันของกิจการ
4. ระดับกลุ่มบริษัท/กลุ่มธุรกิจ ต้องการทราบภาพรวมกลุ่มธุรกิจ บริษัทในเครือ ภาพการณ์แข่งขันของอุตสาหกรรม แนวโน้มการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม
5. คณะกรรมการบริษัท ต้องการทราบภาพรวมของกลุ่มบริษัทในเครือ ต้องการทราบงบการเงินรวม การปรับเปลี่ยนนโยบายโดยรวม

จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบัญชีบริหารไว้ ซึ่งจะนำมากล่าวในที่นี้เพียงบางส่วนคือ

The Institute of Management Accounting ของสหรัฐอเมริกาได้ออก Statement of Management Accounting NO.1A เกี่ยวกับคำจำกัดความของการบัญชีเพื่อจัดการดังนี้ การบัญชีเพื่อจัดการหมายถึง กระบวนการเพื่อการระบุ การรวบรวมข้อมูล การวัดค่า การจดบันทึก การจัดหมวดหมู่ การสะสม การสรุป เพื่อการสื่อสารข้อมูลทางการเงินของกิจการ ในการเสนอผู้บริหารการจัดการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อ การวางแผน การประเมินผลการดำเนินงาน การควบคุมภายใน และสร้างความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานและความรับผิดชอบที่เหมาะสม กับ สิทธิทรัพย์ หนี้สินและทุนของกิจการอย่างเหมาะสม

กษกร เฉลิมกาญจนา (2544: 30-35) อธิบายว่าการบัญชีบริหาร (Managerial Accounting) หมายถึงกระบวนการทางการบัญชีที่ พัฒนาขึ้นเพื่อใช้สำหรับฝ่ายบริหารภายในกิจการ

ซึ่งกระบวนการในการกำหนด การวัดค่า การรวบรวม การวิเคราะห์ การจัดเตรียม การคำนวณ การแสดงในรูปกราฟหรือแผนภูมิ และการสื่อสารข้อมูล ที่ช่วยฝ่ายบริหารในการวางแผนให้สามารถดำเนินงานและควบคุม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ อันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการใช้ทรัพยากรของกิจการ

ศุภาดา สิริกุดตา (2545:17-23) อธิบายว่า กระบวนการในบัญชีบริหารนั้นประกอบด้วย การวัดผลงาน การรวบรวมข้อมูล จัดกลุ่มหรือหมวดหมู่ การจัดเตรียมข้อมูล การแปลความหมาย การกำหนดค่า และวิเคราะห์ตัวเลข เพื่อตอบสนองการใช้งานของฝ่ายบริหารโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องข้องกับกระบวนการผลิต ต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายต่างๆ ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในองค์กร บัญชีบริหารมักจัดทำโดยอาศัยข้อมูลจากบัญชีการเงิน ประกอบกับข้อมูลทางตรงจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย ฝ่ายบริการซ่อมบำรุง หรือฝ่ายบริการต่างๆ เป็นต้น ในการดำเนินธุรกิจขนาดย่อมหรือธุรกิจขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่ถูกต้อง การวางระบบบัญชีที่ดีจะช่วยทำให้ธุรกิจได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

บุญอนันต์ ไชยชลอ (2546: 33-35) อธิบายว่า การบัญชีบริหารเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารจะต้องบริหารให้องค์กรธุรกิจได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมีการจัดการด้านทรัพยากร กิจกรรมและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ศศิวิมล มีอำพล (2546: 50-53) อธิบายว่าการบัญชีบริหารเป็นบัญชีแขนงหนึ่งที่ประกอบด้วยกระบวนการแจกแจง การวัด การวิเคราะห์ การจัดเตรียม การแปลความหมาย และการสื่อสารของข้อมูลทางการบัญชีซึ่งใช้ภายในองค์กร เพื่อให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในองค์กรใช้ในการวางแผนการตัดสินใจ รวมถึง การประเมินผลและการควบคุมภายในองค์กร การบัญชีบริหารจะเกี่ยวข้องกับการนำเสนอข้อมูลให้แก่ผู้บริหารหรือผู้ภายในองค์กรเท่านั้น โดยการบัญชีบริหารจะเป็นการบัญชีที่นำมาใช้ในทุกระดับของ ธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจซื้อขายไป ผลิตหรือบริการ รวมทั้งธุรกิจเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท มากไปกว่านั้นการบัญชีบริหารจะนำมาใช้ทั้งในองค์กรที่แสวงหากำไรและองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

เบญจมาศ อภิสัทธิภิญโญ (2550: 20-24) อธิบายว่าการบัญชีเพื่อการจัดการประกอบด้วยขั้นตอน กระบวนการวิธีการและเทคนิคต่างๆทางการบัญชีที่จะนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลทางการเงิน การผลิต และการจัดจำหน่าย เป็นต้น ผู้บริหารต้องการนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการบริหารจัดการ นักบัญชีบริหารเป็นบุคคลที่จะจัดทำข้อมูลเหล่านั้นในรูปแบบต่างๆกัน เช่น การจัดทำงบประมาณ การกำหนดต้นทุนมาตรฐาน และการวิเคราะห์หาผลต่างๆที่

เกิดขึ้นระหว่างงบประมาณ หรือต้นทุนมาตรฐานกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และทันเวลาต่อการนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานแต่ละวัน

พัชนี เนาวพันธ์ (2550: 12-17) อธิบายว่าบัญชีบริหาร (Managerial Accounting) คือ การบัญชีเกี่ยวกับ การรวบรวม บันทึก จำแนก วิเคราะห์ ตีความหมาย และรายงานข้อมูลที่มีความหมายต่อการตัดสินใจแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ข้อมูลบัญชีบริหารที่จัดทำขึ้นมีความมุ่งหวังดังต่อไปนี้

1. ให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจวางแผนและการตัดสินใจอื่นๆ
2. เพื่อเป็นเครื่องมือแก่ผู้บริหารในการดำเนินงานและการควบคุมการปฏิบัติงาน
3. เป็นเครื่องมือช่วยกระตุ้นผู้บริหารและพนักงานให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์
4. เป็นเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนพนักงานทุกระดับ
5. ประเมินความสามารถขององค์กร การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันระยะยาวขององค์กร

สุภาพร เจริญเยี่ยม (2550: 29-35) อธิบายว่า บัญชีบริหาร (Managerial Accounting) คือ การจัดทำสารสนเทศ ตามแนวคิดนี้ มุ่งการเสนอข้อมูลที่เหมาะสม (Relevant Information) แก่ผู้ใช้ภายในองค์กร ซึ่งส่วนใหญ่จะสื่อสารข้อมูลด้วยรายงานต่าง ๆ บางครั้งข้อมูลที่ต้องการอาจเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง (Data) หรือข้อมูลที่ผ่านมากระบวนการแปรสภาพเรียบร้อยแล้วพร้อมที่จะนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจ ซึ่งเราเรียกข้อมูลประเภทนี้ว่า สารสนเทศ (Information) การจัดทำสารสนเทศตามแนวคิดนี้ จะทำตามความเหมาะสม และตามความต้องการของฝ่ายบริหาร โดยอาจไม่มีข้อกำหนด และกฎเกณฑ์ใด ๆ บังคับ

จากการศึกษาพบว่า การบัญชีเพื่อการจัดการ คือการนำข้อมูลต่างๆ ทางการบัญชีมาทำการรวบรวม วิเคราะห์ แปลความหมาย แล้วนำมาจัดทำรายงานทางการบัญชี สามารถนำเสนอในรูปแบบรายงาน รูปภาพหรือแผนภูมิ ซึ่งในการจัดทำรายงานนั้น ขึ้นอยู่กับผู้วิเคราะห์ว่าจะต้องการวิเคราะห์ทางด้านไหน หรือขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริหารว่าต้องการรายงานทางการบัญชีแบบใด และรายงานทางการบัญชีเป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อการบริหารภายในธุรกิจเท่านั้น

2.2 ลักษณะของข้อมูลการบัญชีเพื่อการจัดการ

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธุ์ (2551: 45-49) อธิบายว่า ข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่ดีและเหมาะสมต่อการตัดสินใจของผู้บริหารควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความเกี่ยวข้อง (Relevance) ข้อมูลที่นำมาจัดทำรายงานควรมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจและสามารถนำมาสรุปผลเป็นรายงานเพื่อช่วยในการตัดสินใจของฝ่ายจัดการ
  2. มีความถูกต้อง (Accuracy) ถ้าข้อมูลที่ได้รับไม่ถูกต้องตรงตามความจริงจะส่งผลให้การตัดสินใจผิดพลาดซึ่งก่อให้เกิดผลเสียในทางธุรกิจอย่างมาก
  3. ความทันเวลา (Timeliness) ข้อมูลที่กิจการได้รับควรเป็นข้อมูลที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ไม่ควรเป็นข้อมูลที่ล้าสมัย
  4. สามารถเข้าใจได้ (Understandability) ข้อมูลที่ฝ่ายจัดการได้รับควรสั้นกะทัดรัด เข้าใจง่าย ไม่ควรเป็นรายงานที่ยืดยาว ควรสรุปผลให้ตรงประเด็น
  5. ความประหยัดต้นทุน (Cost Effectiveness) รายงานที่จ่ายไปเพื่อให้ได้ข้อมูลมานั้นต้องไม่สูงมากเกินไปจนกว่าประโยชน์ที่ได้รับ ถ้ารายงานมากเกินไปจะไม่คุ้มค่างบกับข้อมูล
- จากการศึกษาพบว่า การนำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อนำมาจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการนั้น ข้อมูลที่ได้ต้องมีความถูกต้อง ทันสมัย เข้าใจง่าย มีความเกี่ยวข้องกันกับรายงานที่จัดทำ รวมถึงมีต้นทุนในการจัดทำที่ไม่สูง

2.3 ข้อมูลทางการบัญชีกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

วิศิษฐ์ศรี จินตนา (2543:78-90) กล่าวว่า ข้อมูลในธุรกิจที่สำคัญคือ ข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งแสดงสถานภาพด้านต่างๆของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นสถานะด้านการเงิน สภาพคล่องของธุรกิจทำให้ทราบว่ากิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงพอเพื่อชำระหนี้สินระยะสั้นหรือไม่ ความสามารถในการทำกำไร เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน และประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ เช่น การเก็บหนี้ และการบริหารสินค้าคงเหลือ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการบัญชีเหล่านี้ ได้แก่ เจ้าของหรือผู้บริหาร ซึ่งนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจและใช้ในการวางแผนธุรกิจทั้งทางด้าน การจัดซื้อ การผลิต และการตลาด ตลอดจนสามารถใช้แก้ไขปัญหาการจัดสรรทรัพยากรได้

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธุ์ (2551: 52-59) อธิบายว่า ผู้บริหารมีความต้องการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการจัดการ ผู้บริหารที่มีความสามารถจะต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิภาพตามนโยบายของกิจการ งานของผู้บริหารที่สำคัญสามารถจำแนกได้ 4 หน้าที่งานดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมและการใช้ทรัพยากรของกิจการในอนาคต ในส่วนของการวางแผนการใช้ทรัพยากรนั้น เรียกว่า “งบประมาณ” ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดทำงบประมาณจะเป็นข้อมูลทางการบัญชีที่เคยเกิดขึ้นแล้วในอดีตทั้งสิ้น

2. การสั่งการ (Directing) ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความจำเป็นที่ต้องการข้อมูลทางการบัญชี เพื่อใช้ในการดำเนินงานในแต่ละวัน เพื่อช่วยให้มีข้อมูลพื้นฐานในการสั่งการแก่ผู้บริหารหน่วยงานต่างๆ ที่จะต้องรับผิดชอบนำไปดำเนินการดังนั้นข้อมูลที่จะนำเสนอแก่ผู้บริหารในระดับต่างๆ ได้ต้องรวดเร็ว ถูกต้อง และทันต่อความต้องการของผู้บริหาร

3. การควบคุม (Controlling) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวางแผนการดำเนินงานโดยการจัดทำงบประมาณแล้วสิ่งที่มีความจำเป็นตามมาก็คือการควบคุม ต้องควบคุมให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด และนำมาเปรียบเทียบกับตัวเลขในแผนงานหรืองบประมาณที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า โดยแสดงในลักษณะ รายงานผลการดำเนินงาน (Performance Report) ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการพิจารณาว่าผู้บริหารหรือหน่วยงานใดมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมทั้งมีการกำหนดแนวทางในการแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

4. การตัดสินใจ (Decision Making) ข้อมูลทางการบัญชีนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะในการตัดสินใจของผู้บริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงต้นทุน (Cost) และผลตอบแทน (Benefit) ที่กิจการจะได้รับจากการตัดสินใจ

จากการศึกษาพบว่ารายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการมีประโยชน์สำหรับผู้บริหารในด้านการวางแผน การสั่งการ การควบคุม เช่นการจัดทำรายงานประมาณ และการตัดสินใจ เช่นการจัดทำรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในกรณีต่างๆ

2.4 ประเภทของรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธุ์ (2551: 65-80) อธิบายว่าเพื่อช่วยให้ผู้บริหารมีการวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจ มีความถูกต้องยิ่งขึ้น รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ มีดังนี้

2.4.1 รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน (Financial Statement Analysis) ในการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อใช้ในการพยากรณ์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 วิธีคือ

(1) การวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอนหรือการวิเคราะห์แนวนอน

ควมณี โกมารทัต และคณะ (2544: 37-42) อธิบายว่าเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล

รายการเดียวกันเปรียบเทียบกันตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป โดยแสดงในรูปจำนวนเงินและอัตราร้อยละที่เปลี่ยนแปลงไปของแต่ละรายการในงบการเงิน เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะการขยายตัวหรือการเจริญเติบโตของกิจการ การทราบความเปลี่ยนแปลงในรูปจำนวนเงินจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์มุ่งเน้นการติดตามข้อมูลที่เป็นปัจจัยสำคัญซึ่งกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรหรือฐานะการเงินของกิจการ สำหรับอัตราร้อยละที่เปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ทราบระดับความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของรายการดังกล่าว

(2) การวิเคราะห์งบการเงิน ตามแนวคิด

ดวงมณี โกมารทัต และคณะ (2544: 37-42) อธิบายว่าเป็นการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเปรียบเทียบจากรายการในแต่ละงบเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมของงบการเงินนั้นๆ สำหรับงบดุลจะเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบว่าอัตราร้อยละต่อยอดสินทรัพย์รวม ซึ่งกำหนดให้เท่ากับร้อยละ 100 ส่วนงบกำไรขาดทุนจะเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการเป็นอัตราร้อยละเท่าไรต่อยอดขายซึ่งกำหนดให้เท่ากับร้อยละ 100 การวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยทำให้เห็นถึงโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจ นโยบายของกิจการในการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภท ตลอดจนความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

(3) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

วันทนีย์ วงศ์ยัง และสุพาดา สิริกุดตาม (2545: 55-59) อธิบายว่า เป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการประเมินฐานะทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยใช้ข้อมูลจากงบดุลและงบกำไรขาดทุนนำมาคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน แล้วนำมาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ของกิจการทางด้านสภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานหรือการใช้สินทรัพย์ ความสามารถในการก่อหนี้ และความสามารถในการหากำไร ทำให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของกิจการได้ โดยการนำอัตราส่วนที่ได้ไปเปรียบเทียบกัน

อัตราส่วนทางการเงินแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

- อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratios) เป็นการวัดสภาพคล่องของกิจการ โดยวัดจากความสามารถในการจ่ายชำระคืนหนี้ระยะสั้น
- อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity Ratios) เป็นการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ของกิจการ
- อัตราส่วนวัดความสามารถในการก่อหนี้ (Debt or Leverage Ratios) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นความสามารถในการก่อหนี้ระยะยาวของกิจการ
- อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการหารายได้จากการดำเนินงานและการลงทุนในสินทรัพย์ของกิจการ

วันทนี วังศ์ยัง (2545: 50) ได้อธิบายว่าการวิเคราะห์งบการเงินจะไม่มี ความหมาย หากปราศจากการเปรียบเทียบ ซึ่งกิจการอาจจะมีการเปรียบเทียบได้ 3 ลักษณะคือ

1. เปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีตของกิจการเอง โดยการใช้งบการเงินเปรียบเทียบ
2. เปรียบเทียบกับงบการเงินของกิจการที่เป็นคู่แข่งกัน
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมที่เป็นประเภทเดียวกัน

2.4.2 รายงานการวิเคราะห์การลงทุน (Capital Budgeting Decision)

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2551:110-115) ได้อธิบายว่าการลงทุนในโครงการต่างๆ ไม่ ว่าจะเป็น การซื้อเครื่องจักรใหม่ หรือเริ่มผลิตสินค้าใหม่โครงการต่างๆเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เงินลงทุน เป็นจำนวนมาก และใช้เวลานานในการคืนทุน ผู้บริหารจึงต้องทำการตัดสินใจเพื่อจัดสรรเงินลงทุน ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุด โดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์การลงทุน ดังต่อไปนี้

- (1) ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เป็นการประมาณช่วงระยะเวลาของเงินที่ ได้ลงทุนไปที่จะได้รับเงินสดกลับคืนมาเท่ากับจำนวนเงินที่ได้ลงทุนไป
- (2) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) เป็นการวิเคราะห์โครงการลงทุนโดย เปรียบเทียบเงินลงทุนเริ่มแรกกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ
- (3) อัตราผลตอบแทนคิดลด หรืออัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) เป็นการคำนวณหาอัตราคิดลด (Discount Rate) ที่มีผลทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแส เงินสดที่ได้รับในอนาคตเท่ากับเงินลงทุนที่จ่ายเริ่มแรก
- (4) ดัชนีการทำกำไร (Profitability Index) เป็นอัตราส่วนระหว่างมูลค่าปัจจุบันของ กระแสเงินสดสุทธิรวมกับจำนวนเงินที่ได้จ่ายลงทุนเริ่มแรก เมื่อกิจการมีทรัพยากรหรือเงินลงทุน จำกัดและมีโครงการให้เลือกมากมาย ซึ่งในบางครั้งโครงการต่างๆที่นำมาวิเคราะห์มีมูลค่าปัจจุบัน สุทธิ (NPV) ที่เท่ากัน ในการจัดลำดับของโครงการ กิจการควรพิจารณาจากดัชนีการทำกำไร โดย เลือกจากโครงการที่มีค่าดัชนีการทำกำไรสูงกว่าก่อน

หลังจากที่ผู้บริหารได้ทำการตัดสินใจเลือกลงทุนในโครงการต่างๆแล้ว จะต้องมีการ ติดตามและทำการตรวจสอบโครงการลงทุนนั้นว่าได้มีการดำเนินงานตามแผนการที่ได้วางไว้ หรือไม่ เพื่อจะได้ป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้

2.4.3 รายงานการจัดทำรายงานแยกตามส่วนงาน (Segmented Reporting)

กาญจนา ศรีพงษ์ (2545: 93-101) อธิบายว่าการจัดทำรายงานของส่วนงาน เป็นการ จัดทำงบกำไรขาดทุน ซึ่งรายงานเฉพาะผลการดำเนินงานของแต่ละส่วนงานของกิจการ โดยใช้วิธี ดันทุนทางตรงในการจัดทำงบกำไรขาดทุน การจัดทำรายงานจำแนกตามส่วนงานนั้นอาจจัดทำโดย

จำแนกตามหน่วยงานต่างๆ แผนกต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารต้องการทราบข้อมูลต้นทุนหรือรายได้ เช่น แยกตามเขตการขาย แยกตามแผนกผลิต แผนกขายหรือผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดเป็นต้น เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงานได้

2.4.4 รายงานจำนวนของเสียที่ตรวจพบและสินค้าที่ชำรุด เสื่อมสภาพ

กชกร เกลิมกาญจนา (2544:109-118) อธิบายว่า ของเสียเป็นปัญหาที่กิจการที่ทำการผลิตสินค้าต้องประสบอยู่เสมอ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพการผลิตปกติ และการผลิตที่ไม่ปกติ ฝ่ายบริหารจะต้องทำการวางแผนและควบคุมการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เกิดของเสียจากกระบวนการผลิตให้เป็นจำนวนน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

การรายงานเกี่ยวกับของเสียเพื่อนำเสนอให้กับผู้บริหารนั้น ควรระบุว่าของเสียนั้นเป็นของเสียที่เกิดขึ้นตามปกติ ซึ่งเป็นของเสียที่เกิดขึ้นจากระดับการผลิตที่มีประสิทธิภาพ หรือเป็นของเสียที่ผิดปกติ ซึ่งเป็นของเสียที่ไม่ควรเกิดขึ้นหากฝ่ายบริหารได้กำหนดให้มีการวางแผนและควบคุมการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว เพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของการผลิต และหาแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงการควบคุมการผลิตในอนาคตด้วย

นอกจากนี้ กิจการอาจตรวจสอบพบสินค้าที่ผลิตและรอจำหน่ายชำรุดหรือเสื่อมสภาพ เนื่องจากสินค้าบางชนิดอาจมีลักษณะเสื่อมสภาพเร็ว ทำให้สินค้านั้นไม่มีคุณภาพ ดังนั้นการรายงานผลการตรวจสอบเกี่ยวกับสินค้าชำรุดหรือเสื่อมสภาพจะเป็นข้อมูลป้อนกลับที่จะช่วยให้ผู้บริหารนำไปพิจารณาประกอบการวางแผนและควบคุมการผลิตให้มีประสิทธิภาพได้

2.4.5 รายงานการบัญชีตามความรับผิดชอบ (Responsibility Accounting)

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2551:120-129) อธิบายว่าการบัญชีตามความรับผิดชอบ หมายถึงการรายงานผลการดำเนินงานหรือผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือส่วนงานใดส่วนงานหนึ่ง โดยพิจารณาถึงขอบเขตของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้บริหารส่วนงานนั้น จะสามารถควบคุมผลการดำเนินงานหรือผลการปฏิบัติงานได้จากการตัดสินใจด้วยตัวเอง การออกแบบระบบบัญชีตามความรับผิดชอบ คือ การกำหนดศูนย์ความรับผิดชอบภายใต้รูปแบบขององค์กร สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทคือ

- (1) ศูนย์รายได้ (Revenue Center) หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการหารายได้หรือการเพิ่มยอดขายให้กับกิจการ เช่น แผนกขาย ศูนย์การขาย เป็นต้น
- (2) ศูนย์ต้นทุน (Cost Center) หมายถึง หน่วยงานที่ไม่มีหน้าที่หารายได้แต่จะปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารระดับสูง จึงต้องพิจารณาการปฏิบัติงานของศูนย์โดยพิจารณาจากผลงาน (Output) ของศูนย์ประกอบการพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตทั้งที่เป็นต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วย หรือเรียกว่าศูนย์กิจกรรม (Activity Center)

(3) ศูนย์กำไร (Profit Center) หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการหารายได้รวมทั้งควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เพื่อให้รับกำไรมากที่สุด

(4) ศูนย์การลงทุน (Investment Center) หมายถึงหน่วยงานที่ผู้บริหารศูนย์มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารเงินทุนและสินทรัพย์ต่างๆ เพื่อให้ได้รับกำไรสูงสุด ความแตกต่างระหว่างศูนย์กำไรและศูนย์เงินลงทุนจะอยู่ที่การบริหารเงินลงทุนและสินทรัพย์ดำเนินงานทุกประเภทเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงที่สุด

2.4.6 รายงานงบประมาณ (Budget)

จินดา ชันทอง (2539:120-138) อธิบายว่างบประมาณเป็นแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินซึ่งได้ถูกกำหนดไว้แล้วล่วงหน้าสำหรับช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว งบประมาณถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน การอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานภายในธุรกิจมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานหลัก (Master Plan) รวมถึงการนำมาควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงปัญหาข้อบกพร่องให้เหมาะสมต่อไป ซึ่งงบประมาณแบ่งตามลักษณะงานของธุรกิจได้ 2 ประเภท คืองบประมาณการดำเนินงาน และงบประมาณการเงิน

(1) งบประมาณการดำเนินงาน แสดงให้เห็นถึงแผนปฏิบัติงานของกิจการเพื่อการดำเนินงานในอนาคตโดยเฉพาะครบถ้วนทุกด้าน ประกอบด้วย

(1.1) งบประมาณการขาย เป็นงบประมาณที่สำคัญของระบบงบประมาณธุรกิจ ซึ่งจะต้องลงมือจัดทำเป็นอันดับแรก การพยากรณ์ยอดขายเป็นสิ่งสำคัญของการจัดทำงบประมาณการขาย และงบประมาณอื่นๆ ทั้งนี้เพราะงบประมาณการขายทำให้เราทราบถึงปริมาณสินค้าที่จะต้องผลิตหรือต้องซื้อ รวมทั้งประมาณการใช้วัตถุดิบ ค่าแรงทางตรง และงบประมาณเงินสด

(1.2) งบประมาณของคงคลัง การกำหนดของคงเหลือเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งต้องกำหนดให้เกิดความสมดุล พอเหมาะ ไม่ให้เกิดของขาดหรือมีสำรองไว้มากเกินความจำเป็นที่จะต้องใช้งาน

(1.3) งบประมาณการผลิต การจัดทำงบประมาณการผลิตจะต้องสอดคล้องกับงบประมาณการขาย และปริมาณการผลิตในแต่ละงวด ทั้งนี้ขึ้นกับสินค้าคงเหลือต้นงวดและปลายงวดด้วย

(1.4) งบประมาณการใช้วัตถุดิบ ปริมาณการผลิต ปริมาณของวัตถุดิบคงเหลือ รวมทั้งอัตราการใช้วัตถุดิบจะมีผลต่อปริมาณวัตถุดิบที่จะใช้หรือปริมาณของวัตถุดิบที่จะต้องซื้อ

(1.5) งบประมาณค่าแรงทางตรง เราจะต้องทราบปริมาณการผลิตอัตราการใช้ ชั่วโมงแรงงาน และอัตราค่าจ้างแรงงานต่อชั่วโมง

(1.6) งบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต จะต้องทำการแยกค่าใช้จ่ายคงที่และค่าใช้จ่ายผันแปรออกจากกันเพื่อใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงเพื่อใช้ในการควบคุมค่าใช้จ่าย

(1.7) งบประมาณต้นทุนการผลิต เมื่อได้จัดทำงบประมาณวัตถุดิบ งบประมาณค่าแรงงานทางตรงและงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตแล้ว ก็จะสามารถนำมาจัดทำงบประมาณต้นทุนการผลิตได้ และสามารถคำนวณหาต้นทุนการผลิตต่อหน่วยได้

(1.8) งบประมาณค่าใช้จ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารจะต้องประมาณการหรือคาดคะเนค่าใช้จ่ายบริหารประเภทต่างๆ อาจแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่และค่าใช้จ่ายผันแปร

(1.9) งบประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย จัดทำทำนองเดียวกับค่าใช้จ่ายบริหาร ซึ่งต้องทำอย่างระมัดระวัง

(1.10) งบกำไรขาดทุนโดยประมาณ เพื่อวัดผลการดำเนินงานที่ได้วางแผนไว้ว่าการดำเนินงานจะมีกำไรหรือขาดทุน เพื่อที่จะได้ทำการแก้ไขหรือปรับปรุงแผนต่างๆ ให้ได้ตรงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ การจัดทำงบกำไรขาดทุนโดยประมาณนั้น จัดทำลักษณะเดียวกับการจัดทำงบกำไรขาดทุน เพียงแต่ตัวเลขเท่านั้นที่จะเกิดจากการประมาณการ

(2) งบประมาณการเงิน ประกอบด้วย

(2.1) งบประมาณการจ่ายลงทุน (Capital Expenditure Budget) เป็นแผนงานที่แสดงให้เห็นถึงแผนการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรต่างๆ ที่จำเป็นต้องนำมาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

(2.2) งบประมาณเงินสด (Cash Budget) เป็นรายการเงินสดรับและเงินสดจ่าย ในอนาคตตามแผนที่ได้วางไว้ เงินสดรับของกิจการจะมาจากรายได้หลักของกิจการคือการขายสินค้าและบริการ การจัดทำงบประมาณเงินสดจำเป็นต้องทราบเงื่อนไขของการขายสินค้า ว่าขายเป็นเงินสด หรือเงินเชื่อ และระยะเวลาในการเก็บหนี้ เงินสดจ่าย จะเป็นการจ่ายค่าสินค้าหรือบริการ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน การจ่ายเพื่อซื้อทรัพย์สิน จะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขในการจ่ายชำระหนี้เช่นกัน

(2.3) งบดุลโดยประมาณ (Budgeted Balance Sheet) เป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อทราบถึงฐานะการเงินของกิจการในอนาคตภายหลังที่ได้ปฏิบัติตามแผนต่างๆที่ได้วางไว้ ซึ่งจะช่วยให้ฝ่ายบริหารดำเนินการด้านต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

การจัดทำงบประมาณนี้ กิจการอาจจัดทำเป็นงบประมาณประจำปี งบประมาณรายไตรมาส งบประมาณรายเดือน หรืองบประมาณรายสัปดาห์ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจการแต่ละประเภท เพื่อการควบคุมและประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน กิจการจะต้องทำการเปรียบเทียบข้อมูลตามงบประมาณกับข้อมูลจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผลแตกต่างที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นผลแตกต่างที่ไม่น่าพึงพอใจ หรือเป็นที่น่าพอใจ จะถูกนำมาใช้ในการควบคุมหรือ

ปรับปรุงการปฏิบัติงานในงวดนั้นได้ทันเวลา หรือใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกำไร หรือจัดทำงบประมาณในงวดถัดไปได้

2.4.7 รายงานการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร (Cost-Volume-Profit Analysis)

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2551:165-170) อธิบายว่าการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร เป็นข้อมูลที่จะสามารถช่วยให้ฝ่ายบริหารนำไปใช้ในการวางแผนพิจารณาและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การตั้งราคาขาย การเลือกกลยุทธ์ทางการตลาด การวางแผนทางด้านกำไร โดยการวิเคราะห์นี้จะจำแนกต้นทุนตามพฤติกรรมต้นทุน ต้นทุนผันแปรจะประกอบด้วยต้นทุนการผลิตผันแปรและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารผันแปร และต้นทุนคงที่จะประกอบด้วยต้นทุนการผลิตคงที่และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารคงที่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ กำไร จะมีการวิเคราะห์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even Point Analysis) เพื่อคำนวณหาจำนวนหน่วยของสินค้าที่ขายหรือปริมาณยอดขายที่ทำให้ยอดขายหรือรายได้ของกิจการเท่ากับต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมด

(2) การวิเคราะห์เกี่ยวกับการวางแผนกำไร (Profit Planning) เพื่อคำนวณหาปริมาณขายหรือยอดขายที่จะทำให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นและยังทำให้กิจการมีกำไรตามความต้องการ ซึ่งเป็นเทคนิคในการตัดสินใจของฝ่ายบริหารสำหรับการวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน ตลอดจนการกำหนดนโยบายทางการตลาดของธุรกิจด้วยเช่นกัน

2.4.8 รายงานการใช้ข้อมูลต้นทุนเพื่อการตัดสินใจในกรณีต่างๆ

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2551:195-205) อธิบายว่า การตัดสินใจเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนมาก ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ ภายใต้สภาวะการณ์ต่างๆ เช่นกัน ผู้บริหารจะต้องทำการตัดสินใจว่าจะผลิตเองหรือซื้อ การตัดสินใจดำเนินการผลิตต่อไปหรือปิดโรงงานชั่วคราว การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิต การตัดสินใจยกเลิกสายผลิตภัณฑ์ และปัญหาอื่นๆอีกมากมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของนักบัญชีที่จะต้องจัดเตรียมข้อมูลให้ฝ่ายบริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ

ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เป็นต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือทางเลือกที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาเพื่อการตัดสินใจ ได้แก่ ต้นทุนส่วนต่าง (Differential Cost) เป็นต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากการตัดสินใจเปลี่ยนวิธีเดิมเป็นวิธีใหม่ หรือทางเลือกใหม่ๆ ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงได้ (Avoidable Cost) เป็นต้นทุนที่ยังคงมีอยู่ หากกิจการยังคงกระทำกิจกรรมนั้นอยู่ แต่ถ้ากิจกรรมนั้นถูกยกเลิก ก็สามารถระงับหรือตัดทอนต้นทุนดังกล่าวได้และต้นทุนค่าเสียโอกาส

(Opportunity Cost) เป็นมูลค่าผลตอบแทนที่กิจการจะต้องสูญเสียไปจากการเลือกโครงการใดโครงการหนึ่ง

ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ควรนำเสนอเฉพาะข้อมูลต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเท่านั้น ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละกรณี ในการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจในกรณีต่างๆ ดังนี้

(1) การตัดสินใจผลิตเองหรือซื้อ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนเพราะบางครั้งกิจการที่ทำการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมมีโอกาที่จะทำการตัดสินใจระหว่างการใช้อำลังการผลิตและความสามารถในการผลิตที่มีอยู่ผลิตชิ้นส่วนเองแทนการสั่งซื้อจากบุคคลภายนอก การที่กิจการทำการผลิตเองนั้นอาจเป็นเพราะต้องการใช้อำลังการผลิตและเครื่องมือที่มีอยู่ทำการผลิตอย่างเต็มที่และต้องการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ด้วยก็ได้ อย่างไรก็ตามกิจการต้องพิจารณาถึงต้นทุนที่เกิดจากการผลิตเองว่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนซื้อมาวิธีใดจะประหยัดกว่ากัน

(2) การตัดสินใจยกเลิกสายผลิตภัณฑ์ เป็นปัญหาที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับรายได้และต้นทุน หากกิจการใดได้ปรากฏว่าราคาขายของผลิตภัณฑ์มีราคาต่ำกว่าต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์นั้นแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหว่ากิจการควรจะตัดสินใจยกเลิกสายผลิตภัณฑ์นั้นหรือไม่ เพื่อมิให้ผลการดำเนินงานโดยรวมได้กำไรน้อยลงหรือขาดทุน

(3) การตัดสินใจรับใบสั่งซื้อพิเศษ ในบางครั้ง กิจการอาจได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มในราคาพิเศษ ซึ่งอาจมีราคาต่ำกว่าปกติ การตัดสินใจรับคำสั่งซื้อพิเศษจะพิจารณาจากรายได้ส่วนเพิ่ม (Differential Revenue) และต้นทุนส่วนเพิ่ม (Differential Cost) นอกจากนี้ฝ่ายบริหารจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่นประกอบเพิ่มเติมด้วย เช่นจะมีผลกระทบต่อยอดขายเดิมของกิจการหรือไม่ เป็นต้น

(4) การตัดสินใจจำหน่ายทันทีหรือผลิตต่อ ในกรณีที่การผลิตสินค้ามีขั้นตอนในการผลิตหลายขั้นตอน ผลิตภัณฑ์บางตัวอาจจะขายได้ในระหว่างกรรมวิธีการผลิต หรือทำการผลิตต่อไปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะส่งผลให้ราคาขายสูงขึ้น กิจการมักจะมีปัญหาในการตัดสินใจว่าจะขายผลิตภัณฑ์นั้นทันทีหรือผลิตต่อเพื่อขายในภายหลัง ซึ่งข้อมูลที่จะใช้ในการตัดสินใจก็คือรายได้ส่วนเพิ่มจากการผลิตต่อและต้นทุนส่วนเพิ่มจากการผลิตต่อนั่นเอง

2.4.9 รายงานต้นทุนมาตรฐาน (Standard Cost)

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2551: 210-232) อธิบายว่าต้นทุนมาตรฐานเป็น ต้นทุนที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าภายใต้การผลิตที่มีประสิทธิภาพ ต้นทุนมาตรฐานจึงประกอบด้วยข้อมูล 2 ประเภทคือ มาตรฐานปริมาณและมาตรฐานราคา ซึ่งประโยชน์ของต้นทุนมาตรฐานที่ใช้ในกิจการเพื่อใช้ในการควบคุม ต้นทุนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการวิเคราะห์ผลแตกต่าง

(Variance) เพื่อใช้ในการวางแผนการผลิตโดยที่กิจการกำหนดมาตรฐานไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ต้นทุนมาตรฐาน คือ ต้นทุนการผลิตที่กิจการได้กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างมีลักษณะ ๓ ระดับการผลิตหนึ่ง และภายใต้สภาวะการผลิตที่กำหนด การกำหนดมาตรฐานการผลิตจะกำหนดว่าในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยจะประกอบด้วยปัจจัยการผลิต คือ วัสดุ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ต้นทุนมาตรฐานเกิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในอดีตแล้วนำมากำหนดเป็นมาตรฐาน ต้นทุนมาตรฐานมีความแตกต่างจากต้นทุนโดยประมาณคือ ต้นทุนโดยประมาณเป็นต้นทุนการผลิตที่กิจการประมาณขึ้นไว้ล่วงหน้า ไม่มีลักษณะเหมือนกับต้นทุนมาตรฐาน

มาตรฐานจำนวน ถูกกำหนดขึ้นเป็นหน่วยที่สามารถตรวจนับได้ เช่น ถ้าเป็นวัสดุก็กำหนดมาตรฐานน้ำหนักเป็น (กิโลกรัม) ถ้าในกรณีที่เป็นแรงงานก็วัดเป็นชั่วโมงหรือนาที มาตรฐานเหล่านี้กำหนดจากการสังเกต การวัดอย่างมีลักษณะ

มาตรฐานราคา เป็นการกำหนดราคาวัสดุมาตรฐานและอัตราค่าแรงมาตรฐานซึ่งผู้รับผิดชอบในการกำหนดราคาวัสดุมาตรฐาน ได้แก่แผนกจัดซื้อหรือแผนกบัญชีต้นทุน หรือทั้งสองแผนกร่วมกัน ซึ่งการกำหนดราคาวัสดุมาตรฐานนั้นค่อนข้างทำได้ยาก

2.4.10 รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2551:243-256) อธิบายว่า ผลต่าง (variance) หมายถึงจำนวนที่แตกต่างระหว่างต้นทุนมาตรฐาน (ราคามาตรฐาน $\times$ ปริมาณมาตรฐาน) กับต้นทุนจริง (ราคาจริง $\times$ ปริมาณจริง) สาเหตุของการเกิดผลต่างจะมี 2 ประการ คือ สาเหตุด้านราคา (ราคาจริงต่ำหรือสูงกว่าราคามาตรฐาน) และด้านปริมาณ (ปริมาณจริงต่ำหรือสูงกว่าปริมาณมาตรฐาน) เพื่อให้ผู้วิเคราะห์ได้ทราบถึงสาเหตุดังกล่าว แล้วทำการวิเคราะห์แยกประเภทของผลต่างตามชนิดของต้นทุนนั้น เป็น 2 ผลต่าง ดังนี้

ผลต่างที่น่าพอใจ (Favorable Variance) คือผลต่างที่เกิดจากค่าใช้จ่ายจริงต่ำกว่าค่าใช้จ่ายตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ณ ระดับการผลิตใดการผลิตหนึ่ง

ผลต่างที่ไม่น่าพอใจ (Unfavorable Variance) คือผลต่างที่เกิดจากค่าใช้จ่ายจริงสูงกว่าค่าใช้จ่ายตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ณ ระดับการผลิตใดการผลิตหนึ่ง

2.4.11 รายงานอัตรากำไรเงินได้ในกรณีวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ (Income Tax Rate to be Used in Economic Analysis)

เบญจมาศ อภิศิทธิกาญจน์ (2550:342-347) กล่าวว่าในกรณีของผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้นอัตรากำไรที่แท้จริงของธุรกิจนั้นจะผันแปรไปตามระดับของกำไรที่จะต้องเสียภาษีตั้งแต่ 15 - 30% ถ้าสมมติว่ากิจการจ่ายค่าภาษีเงินได้วันนี้ที่อัตรา 25% ของ

กำไรจากการดำเนินงานปีปัจจุบันที่จะต้องนำมาเสียภาษี ดังนั้นอัตราภาษีนี้จะเป็นอัตราที่นำมาใช้ในการพิจารณาถึงความสามารถในการทำกำไรของโครงการลงทุนว่าอัตราใหม่ที่เท่าไรที่ควรนำมาใช้ในการคำนวณค่าภาษีเงินได้ของโครงการลงทุนต่างๆ ที่พิจารณาเลือกลงทุน

อัตราภาษีที่เพิ่มขึ้น (Incremental Income Tax Rate) การเลือกใช้อัตราภาษีที่เท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับผลกระทบอันเนื่องมาจากกำไรที่จะต้องนำมาเสียภาษีที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการยอมรับหรือตัดสินใจเลือกดำเนินงานโครงการลงทุนใดโครงการหนึ่ง กล่าวได้ว่าในอีกลักษณะหนึ่งคือ อัตราภาษีที่จะนำมาใช้เป็นอัตราที่จะนำมาคำนวณเข้ากับกำไรที่จะต้องเสียภาษีที่เพิ่มขึ้นในการวิเคราะห์โครงการลงทุนทางเศรษฐศาสตร์

จากการศึกษาพบว่ารายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ รายงานการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อใช้ในการพยากรณ์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน รายงานการวิเคราะห์การลงทุน เพื่อใช้ประโยชน์ในการลงทุนในโครงการต่างๆ เพื่อหาผลตอบแทนสูงสุด รายงานการจัดทำงบการเงินแยกส่วนงาน เพื่อแสดงผลการดำเนินงานแต่ละส่วนงานที่ต้องการ รายงานจำนวนของเสียที่ตรวจพบและสินค้าชำรุดที่เสื่อมสภาพ เพื่อใช้ประโยชน์และควบคุมทางด้านการผลิตให้มีประสิทธิภาพ รายงานทางการบัญชีตามความรับผิดชอบ เป็นรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เช่น ศูนย์รายได้ ศูนย์ต้นทุนและศูนย์กำไร รายงานการจัดทำงบประมาณ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงาน รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อการตัดสินใจในกรณีต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ เช่น จะทำการผลิตเองหรือซื้อ การรับคำสั่งซื้อพิเศษ รายงานต้นทุนมาตรฐานเพื่อใช้ประโยชน์ในการควบคุมต้นทุนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รายงานผลต่างต้นทุนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายว่าผลต่างที่เกิดขึ้น เกิดจากทางด้านราคาหรือปริมาณ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเพื่อศึกษา การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทธุรกิจค้าปลีก จากกระดาษ ใน จ. สมุทรปราการ มีดังนี้

ศศิธร จันทพงษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาการวัดผลการดำเนินงานโดยใช้การบัญชีตามความรับผิดชอบ กรณีศึกษา ธุรกิจประเภทสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่าธุรกิจประเภทสื่อสารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้ศูนย์ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่แบ่งเป็น 2 ศูนย์คือ ศูนย์ต้นทุนและศูนย์กำไร โดยใช้วิธีแบ่งตามฝ่าย/แผนกงานซึ่งมีอายุการดำเนินงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และใช้การบัญชีตามความรับผิดชอบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของบริษัทให้ดีขึ้น โดยมีภาระกระจายอำนาจให้ผู้บริหารตั้งแต่ระดับกลางขึ้นไป สามารถ

ตัดสินใจได้ตั้งแต่การอนุมัติการสั่งซื้อและการขายได้และมีการปันส่วนต้นทุน ของค่าใช้จ่าย ส่วนกลางไปศูนย์อื่นตามความจริง ซึ่งใช้วิธีปันส่วนแบบโดยตรง แต่บริษัทโดยส่วนใหญ่ไม่มีการ กำหนดราคาโอนระหว่างหน่วยงาน สำหรับบริษัทที่มีการกำหนดราคาโอนจะใช้วิธีกำหนดราคา จากต้นทุนทั้งหมดของสินค้าและบริการที่มีการโอนนั้น ส่วนการจัดทำรายงานเพื่อวัดผลปฏิบัติงาน จะใช้การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับงบประมาณเพื่อใช้วัดผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

สำหรับปัญหาที่เกิดจากการใช้การบัญชีตามความรับผิดชอบในทางปฏิบัติที่เป็นปัญหา มากที่สุดคือ มีข้อโต้แย้งและไม่ยอมรับในเกณฑ์การประมาณค่าใช้จ่าย จึงมีข้อเสนอแนะว่า การให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการปรึกษาถึงความต้องการของกันและกัน เพื่อลดความขัดแย้งบางส่วนสำหรับ ค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ไม่จำเป็นต้องปันส่วน จึงควรคงไว้เช่นเดิม โดยไม่ต้องปันส่วน เพื่อให้การ บริหารโดยใช้การบัญชีตามความรับผิดชอบมีประสิทธิภาพสูงสุด

ศรีเพ็ญ วงษ์เขียว (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อ การวางแผนและควบคุมของธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดทำ บัญชีเพื่อใช้ในการเสียภาษีอากรมากกว่าเพื่อใช้ในการบริหารงาน ข้อมูลสารสนเทศของต้นทุนการ ผลิตจะถูกนำไปใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตและควบคุมด้านต้นทุนการผลิต การวางแผนการผลิต ข้อมูลสารสนเทศของยอดขายหรือรายรับและรายจ่ายจะถูกนำไปใช้ในการกำหนดราคาขาย การติดตามลูกหนี้และการพิจารณาให้เครดิตแก่ลูกหนี้ รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพคล่อง และการ ควบคุมค่าใช้จ่ายของกิจการ

รูปแบบของรายงานที่ต้องการเป็นรายงานทางการบัญชีที่มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ รวมทั้งรายงานที่ไม่เป็นตัวเงิน ข้อมูลในรายงานเป็นข้อมูลปัจจุบัน ข้อมูลในอดีตย้อนหลัง 3 ปี และ ข้อมูลที่มีการพยากรณ์ในอนาคต ระยะเวลาการรายงานเป็นรายเดือน รายสัปดาห์และรายวัน

ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่นำไปใช้ในการวางแผนและควบคุม แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง ลักษณะของรายงานเป็นรายงาน สรุปผลการดำเนินงาน รายงานพยากรณ์และแนวโน้มในอนาคต ระยะเวลาของรายงานเป็นรายเดือน ไตรมาส และรายปี เพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์
2. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับกลาง รายงานมีลักษณะเป็นรายงานที่ วัดผลการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน การเปรียบเทียบข้อมูล ระยะเวลาของรายงานเป็นสัปดาห์ และราย เดือน สำหรับใช้ในการวางแผนดำเนินงาน
3. ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับล่าง รายงานมีลักษณะเป็นการ

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำวันของแต่ละแผนกเพื่อใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงานในการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดการด้านฐานข้อมูลทางการบัญชีทำให้สารสนเทศที่ได้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาต่อการนำไปใช้ และสามารถจัดทำรายงานในรูปแบบต่างๆตามที่ต้องการให้กับผู้บริหารได้

สุกรี เที้ยศิริเพชร (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ธุรกิจที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อมในปัจจุบันมีการทำบัญชีโดยสำนักงานบัญชีและทำด้วยมือ ไม่มีการจัดทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหาร มีการทำงานกำไรขาดทุน และงบดุลรายปีเท่านั้น มีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการเสียภาษี เทคนิคการใช้ข้อมูลจะใช้วิธีเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการงวดปัจจุบันกับงวดก่อน และวิเคราะห์อัตราส่วนการทำกำไร มีการวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อการตั้งราคาขายเท่านั้น สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ขึ้นมีการจัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีของกิจการเอง และจัดทำบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ มีการทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหาร โดยวิเคราะห์การทำกำไรและการตั้งราคาขาย

ความต้องการในการพัฒนาการจัดทำบัญชีในอนาคตจะมีการจัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และจัดทำงบการเงินเพื่อการบริหารมากกว่า ร้อยละ 50 สำหรับการพัฒนาการใช้ข้อมูลบัญชีเพื่อการบริหาร จะมีแนวโน้มสูงกว่าการใช้ข้อมูลเพื่อเสียภาษี ในด้านเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน คงใช้วิธีเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการงวดปัจจุบันกับงวดก่อน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดทำบัญชี ได้แก่ ขนาดของธุรกิจและจำนวนพนักงานที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารมีความสัมพันธ์กับลักษณะของกิจการและระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ โดยธุรกิจที่ขนาดใหญ่ขึ้นและมีลักษณะการค้าเน้นงานซับซ้อน ผู้ประกอบการมีการศึกษาสูงขึ้นจะมีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมากขึ้น

นพนันท์ สนวนปราง (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาในการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการของสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (1) มีความเห็นว่าปัญหาด้านการตลาดที่มีสาเหตุมาจากผลิตภัณฑ์กับราคา กับปัญหาด้านการเงินและการบัญชีที่มีสาเหตุมาจากการขาดแคลนเงินทุน และไม่มีการทำบัญชีอย่างเป็นระบบนั้นมีความสำคัญมาก สำหรับปัญหาด้านการผลิตและเทคโนโลยีที่มีสาเหตุมาจากการละเลยในเรื่องข้อมูลป้อนกลับ กับปัญหาด้านการบริหารจัดการที่มีสาเหตุมาจากการวางแผนการจัดการที่เหมาะสมนั้นมีความสำคัญรองลงมา (2) แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการตลาด ควรมีการควบคุมต้นทุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ควรกำหนดราคาให้มีความสมเหตุสมผลทดแทนกับต้นทุนได้ ปัญหาด้านการเงินและบัญชี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามา

ให้คำปรึกษาและสนับสนุนด้านการเงินอย่างจริงจัง ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ควรมีการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุม ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับปัญหาด้านการผลิตและเทคโนโลยี ควรให้ความสำคัญกับข้อมูลป้อนกลับ

ปิยรัตน์ วันทอง (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของธุรกิจโรงแรมระดับมาตรฐานในภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจโรงแรมได้นำแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารมาใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารและตัดสินใจในธุรกิจ และได้ใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารในแต่ละด้านในหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นด้าน การคำนวณต้นทุน การวางแผนและการควบคุม การตัดสินใจและการวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถสรุปผลการใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารได้ดังนี้

1. การคำนวณต้นทุน ธุรกิจโรงแรมนิยมใช้วิธีการคิดต้นทุนด้วยวิธีต้นทุนเต็มมากที่สุด ส่วนวิธีวัดมูลค่าต้นทุนนิยมใช้วิธีต้นทุนจริงมากที่สุด
2. การวางแผนและการควบคุม ธุรกิจโรงแรมนิยมใช้วิธีการวางแผนและควบคุมโดยใช้งบประมาณระยะสั้น (แผนการดำเนินงานประจำปี) มากที่สุด
3. การตัดสินใจ ธุรกิจโรงแรมนิยมใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารในการตัดสินใจหลายวิธี เช่น การวิเคราะห์อัตราส่วนวัดความสามารถในการดำเนินงาน การวิเคราะห์อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง การวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ กำไรและจุดคุ้มทุน
4. การวัดผลการปฏิบัติงาน ธุรกิจโรงแรมนิยมใช้วิธีการวัดผลการปฏิบัติงานโดยการวัดผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับงบประมาณมากที่สุด

จากการนำข้อมูลทางด้านบัญชีบริหารมาในการบริหารและตัดสินใจนั้น ในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล พบว่าธุรกิจโรงแรม ได้ให้ความคิดเห็นว่า การใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารแต่ละวิธีนั้น โดยส่วนใหญ่ได้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานในระดับมาก ในด้านความคิดเห็นเรื่องการบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ นั้น พบว่าธุรกิจโรงแรมได้ให้ความคิดเห็นว่าการใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ในระดับมาก และในด้านความพึงพอใจของผู้บริหารจากการใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหาร พบว่าผู้บริหารได้ให้ ความคิดเห็นว่ามีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จากการศึกษาแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารของธุรกิจโรงแรมระดับมาตรฐานในภาคใต้ จะเห็นได้ว่าธุรกิจโรงแรม โดยส่วนใหญ่ได้ใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารและผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ใช้ข้อมูลในการบริหารและตัดสินใจ โดยเฉพาะในเรื่องการคิดต้นทุนด้วยวิธีต้นทุนเต็มและใช้วิธีวัดมูลค่าต้นทุนด้วยวิธีต้นทุนจริง การวางแผนและควบคุมด้วยวิธีงบประมาณระยะสั้น การวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ กำไรและจุดคุ้มทุน การวิเคราะห์สถานะทางการเงินด้วยอัตราส่วนวัดสภาพคล่อง การสั่งซื้อด้วยวิธีประหยัดมากที่สุด การวัดผลการปฏิบัติงานจริงเปรียบเทียบกับงบประมาณ เป็นต้น

เนื่องจากเป็นวิธีที่ผู้บริหาร ได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นวิธีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

กมลวรรณ แตรรัชตกุล (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษากลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในช่วงวิกฤตการณ์ปี 2540 - 2545 พบว่า ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลกลยุทธ์ในการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเรียงลำดับจาก ความสำคัญมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการผลิต บริษัทฯตระหนักถึงคุณภาพการผลิตสินค้าเป็นสำคัญ บริษัทฯมีการใช้ระยะเวลาในการผลิตน้อย และบริษัทฯมีจำนวนพนักงานเพียงพอต่อการผลิต ด้านการจัดการ บริษัทฯมีพนักงานที่มีประสิทธิภาพและความชำนาญในสายงาน บริษัทฯเล็งเห็น ความสำคัญของทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างสูง (สวัสดิการต่างๆ) และบริษัทฯมีนโยบายการลดต้นทุน มีระบบการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการตลาด บริษัทฯให้ความสำคัญ ของลูกค้ามาเป็นอันดับแรก บริษัทฯสำรวจความเคลื่อนไหวของคู่แข่งชั้นในตลาดอยู่เสมอและ บริษัทฯมีการจัดประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับการวางแผนการตลาดและพัฒนาตลาดอย่างต่อเนื่อง ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศบริษัทฯได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและยกระดับ ประสิทธิภาพในทุกด้าน บริษัทฯมีการวางแผนเกี่ยวกับระบบ INTERNET เพื่อธุรกิจในอนาคต และบริษัทฯใช้เทคโนโลยีระบบข่าวสารข้อมูลประกอบการพิจารณาในการออกแบบและวิจัย ผลิตภัณฑ์

สารทูล บัวขาว (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการใช้การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนัก บัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่านักบัญชีธุรกิจ SMEs มีการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารด้านการควบคุม เช่นกิจการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยใช้ ข้อมูลต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และด้านการตัดสินใจ กิจการได้มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการตัดสินใจ ว่าจะผลิตสินค้าอะไรออกจำหน่าย

ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร (2550: 50-55) ศึกษาการบัญชีของธุรกิจขนาดย่อมกล่าวว่า ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยข้อมูลทางบัญชีเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ ข้อมูล ทางการบัญชีจะช่วยให้ผู้ประกอบการในการวางแผน ตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานไปสู่ เป้าหมาย ข้อมูลที่ผู้ประกอบการต้องการย่อมแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และ ปัญหาที่เกิดขึ้น ธุรกิจ SMEs อาจไม่จำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่ซับซ้อนเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญโดยการจัดให้มีการจดบันทึกรายการต่างๆที่เกิดขึ้นจากการ ประกอบธุรกิจลงในสมุดบัญชีอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ทาง เศรษฐกิจ ไปจัดทำรายงานทางการเงิน ตลอดจนรายงานเพื่อการบริหารซึ่งเป็นประโยชน์ในการ

ตัดสินใจ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจ SMEs ดำเนินไปได้ด้วยดี คือ การควบคุมทางการเงิน การบัญชี เริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์กร ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การป้องกันรักษาสินทรัพย์และการจัดบันทึกทางการเงินที่น่าเชื่อถือ ตลอดจนการกำหนดวิธีการเพื่อให้มั่นใจว่า

- 1) รายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหาร
- 2) รายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้รับการจัดบันทึกอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี
- 3) การเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้ายสินทรัพย์ต้องได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหาร
- 4) การเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินบัญชีกับสินทรัพย์ที่มีอยู่ในกิจการ ได้กระทำเป็นครั้ง

คราวตามกำหนดเวลาที่เหมาะสมและผลต่างที่เกิดขึ้นได้รับการเอาใจใส่จากผู้บริหาร

จากการศึกษาผลงานวิจัยข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการนั้นมีรูปแบบรายงานต่างกัน ซึ่งการจัดทำรายงานทางการเงินแต่ละประเภทนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการในการนำมาประกอบการพิจารณาว่าจะใช้ตัดสินใจในเรื่องใดและการจัดทำรายงานทางการเงินถือเป็นเรื่องหนึ่งกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำ หากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถใช้รายงานทางการเงินมาประยุกต์ใช้ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ การควบคุม การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขงาน จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผน ดำเนินการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาวิจัยจากแบบสอบถาม พระราชบัญญัติเกี่ยวกับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กฎกระทรวง คำราทางวิชาการ รายงานการวิจัย รวมถึงเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สมุห์บัญชี พนักงานบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ และมีที่ตั้งอยู่ใน จ.สมุทรปราการ จำนวน 86 ราย ตามฐานข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (เข้าถึงได้จาก <http://www.diw.go.th/diw/linkindustry.asp> ค้นคว้าเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2552)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สมุห์บัญชี พนักงานบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ได้มาจากการคัดเลือกจากประชากรทั้งหมด โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 จะได้ขนาดตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 47 รายจากประชากรทั้งหมด 86 ราย

สามารถแสดงการคำนวณโดยสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ค่าความคลาดเคลื่อน

$$n = \frac{86}{1+86(.1)^2}$$

$$= 46.23 \text{ ตัวอย่าง หรือประมาณ } = 47 \text{ ตัวอย่าง}$$

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างจำนวน 47 คน จากจำนวนประชากร 86 คน โดยวิธีการแบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิตามอำเภอ แล้วสุ่มตัวอย่างจากแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling ซึ่งกำหนดประชากรที่สุ่มจากแต่ละชั้นภูมิให้ได้สัดส่วนกับจำนวนประชากรที่มีอยู่ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
เมืองสมุทรปราการ	27	15
บางพลี	24	13
พระประแดง	15	9
บางเสาธง	14	8
พระสมุทรเจดีย์	3	1
บางบ่อ	3	1
รวม	86	47

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) รายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1) ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2) ปรับปรุงและดัดแปลงเป็นแบบสอบถามที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

3) การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาที่ใช้ แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจน สมบูรณ์ และสามารถวัดผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์

4) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้มีหน้าที่จัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการประเภทกิจการผลิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.940

2.2 ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวนคำถาม 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาคำแหน่งหน้าที่งาน และประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวนคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ รูปแบบของกิจการ มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงานทั้งหมด และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการว่ามีกรจัดทำรายงานเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการหรือไม่มีการจัดทำ ลักษณะคำถามเป็นแบบใช้มาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวนคำถาม 15 ข้อ โดยคำถามข้อ 1-14 ได้ระบุชื่อรายงานไว้ในแบบสอบถามแล้ว ส่วนคำถามข้อ 15 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการอื่นๆ นอกเหนือจากรายงานที่ได้ระบุไว้ในแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเติมข้อมูล

เกณฑ์ในการให้คะแนนของระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ คือเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ ลักษณะคำถามเป็นแบบใช้มาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวนคำถาม 8 ข้อ โดยคำถามข้อ 1-7 ได้ระบุชื่อรายงานไว้ในแบบสอบถามแล้ว ส่วนคำถามข้อ 8 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ นอกเหนือจากปัญหาที่ได้ระบุไว้ในแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเติมข้อมูล เกณฑ์ในการให้คะแนนของระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ คือเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวนและวิธีการสุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบกลับทางไปรษณีย์
  - 2) โทรศัพท์ไปขอความร่วมมือจากผู้ที่มีหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
  - 3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามในช่วงระหว่างวันที่ 12 - 30 กันยายน พ.ศ 2552
- ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 47 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 47 ราย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 47 ชุด มีความสมบูรณ์ทุกชุด และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

4.2 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่งาน และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ได้แก่ รูปแบบของกิจการ มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงานทั้งหมด และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.3 การทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4.4 แบบสอบถามที่เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ และปัญหาในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการเกณฑ์มีในการให้คะแนนของระดับความคิดเห็น คือ

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.5 แบบสอบถามที่เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ และปัญหาในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการเกณฑ์มีในการแปลผลคะแนนของระดับความคิดเห็น คือ

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	เห็นด้วยมาก
2.61 – 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

3. เพื่อศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษใน จ.สมุทรปราการที่มีรูปแบบของกิจการมูลค่าสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่แตกต่างกัน

โดยทำการแจกแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 47 ชุด เพื่อนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
P-Value	แทน	ระดับนัยสำคัญ (Significance)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่ากำลังสองเฉลี่ย (Mean of Square)
Df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
*	แทน	สัญลักษณ์ปฏิเสธสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	21.28
หญิง	37	78.72
รวม	47	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	3	6.38
25 - 35 ปี	14	29.79
36 - 45 ปี	23	48.94
46 - 55 ปี	7	14.89
รวม	47	100.00
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	19.15
ปริญญาตรี	28	59.57
ปริญญาโท	10	21.28
ปริญญาเอก	0	0
รวม	47	100.00
4. สาขาที่จบ		
การบัญชี	28	59.57
การจัดการทั่วไป	9	19.15
การเงิน	5	10.64
อื่น ๆ (เศรษฐศาสตร์)	5	10.64
รวม	47	100.00

ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5. ตำแหน่งหน้าที่งาน		
ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน	14	29.79
สมุหบัญชี	25	53.19
พนักงานบัญชีการเงิน	6	12.77
อื่น ๆ (ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ)	2	4.25
รวม	47	100.00
6. ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 1 ปี	6	12.77
1 – 10 ปี	21	44.68
11 - 20 ปี	14	29.78
21 ปีขึ้นไป	6	12.77
รวม	47	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 78.72 รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 ตามลำดับ

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 36 - 45 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 48.94 รองลงมาได้แก่ อายุ 25 - 35 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.79 อายุ 46-55 ปีจำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 14.89 และอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 6.38 ตามลำดับ

การศึกษา ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 59.57 รองลงมาได้แก่ ปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 และต่ำกว่าปริญญาตรี 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 ตามลำดับ

สาขาที่จบ ส่วนใหญ่จบสาขา การบัญชี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 59.57 รองลงมาได้แก่ การจัดการทั่วไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 สาขาการเงิน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 และสาขาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 ตามลำดับ

ตำแหน่งหน้าที่งาน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานสมุหบัญชี จำนวน 25 คนคิดเป็นร้อยละ53.19 รองลงมาได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.79 พนักงานบัญชีการเงินจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ12.77 และผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 4.25 ตามลำดับ

ประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 1- 10 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 44.68 รองลงมา 11-20 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.78 ต่ำกว่า 1 ปีจำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 12.77 และ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 12.77 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ลักษณะทั่วไปของสถานประกอบการ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
1. รูปแบบของกิจการ		
เจ้าของคนเดียว	6	12.77
ห้างหุ้นส่วน	4	8.51
บริษัท	37	78.72
อื่น ๆ	0	0
รวม	47	100.00
2. มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร		
ต่ำกว่า 50 ล้านบาท	20	42.55
51- 100 ล้านบาท	12	25.53
101 - 150 ล้านบาท	10	21.28
151 - 200 ล้านบาท	5	10.64
รวม	47	100.00
3. จำนวนพนักงาน		
ต่ำกว่า 10 คน	19	40.43
11-50 คน	10	21.28
51-100 คน	11	23.40
101-200 คน	7	14.89
รวม	47	100.00
4. ผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ		
กล่อ่งกระดาษ	25	53.19
ถุงกระดาษ	9	19.15
ฉลาก	8	17.02
อื่น ๆ	5	10.64
รวม	47	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีดังนี้

รูปแบบของกิจการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นรูปแบบของกิจการบริษัท จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.72 รองลงมา ได้แก่ เจ้าของคนเดียว จำนวน 6 รายคิดเป็นร้อยละ 12.77 และ ห้างหุ้นส่วนจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.51 ตามลำดับ

มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร พบว่าส่วนใหญ่มีมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ต่ำกว่า 50 ล้านบาท จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.55 รองลงมามูลค่า 51-100 ล้านบาท จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.53 มูลค่า 101-150 ล้านบาท จำนวน 10 รายคิดเป็นร้อยละ 21.28 และมูลค่า 151 - 200 ล้านบาท จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.64 ตามลำดับ

จำนวนพนักงาน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 10 คน จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.43 รองลงมา มีจำนวนพนักงาน 51-100 คน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.40 พนักงาน 11-50 คน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.28 และพนักงาน 101-200 คนจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.89 ตามลำดับ

ผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ พบว่า ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ คือ ก่อสร้างอาคาร จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.19 รองลงมา ได้แก่ ธุรกิจกระดาษ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.15 ผลิตพลาสติก จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.02 และอื่นๆ 5 รายคิดเป็นร้อยละ 10.64 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ
ปรากฏผลดังตารางที่ 4.3-4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ

รายงาน	มีการจัดทำ		ไม่มีการจัดทำ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน	43	91.49	4	8.51	47	100.00
2. รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง	41	87.23	6	12.77	47	100.00
3. รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	43	91.49	4	8.51	47	100.00
4. รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต	44	93.62	3	6.38	47	100.00
5. รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ	43	91.49	4	8.51	47	100.00
6. รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน	46	97.87	1	2.13	47	100.00
7. รายงานการจัดทำงบประมาณ	45	95.74	2	4.26	47	100.00
8. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย	43	91.49	4	8.51	47	100.00
9. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้	38	80.85	9	19.15	47	100.00
10. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร	39	82.98	8	17.02	47	100.00
11. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน	36	76.60	11	23.40	47	100.00
12. รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	44	93.62	3	6.38	47	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายงาน	มีการจัดทำ		ไม่มีการจัดทำ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. รายงานการวิเคราะห์ผลต่าง ต้นทุนมาตรฐาน	46	97.87	1	2.13	47	100.00
14. รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ ในการตัดสินใจของฝ่าย บริหารกรณีต่างๆ เช่น การ ยกเลิก สายผลิตภัณฑ์ การรับ คำสั่งซื้อพิเศษ เป็นต้น	45	95.74	2	4.26	47	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากิจการมีการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ ดังนี้

1. รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่กิจการส่วนใหญ่มีการจัดทำมากที่สุด ได้แก่ รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงานและรายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐานซึ่งมีจำนวนรายเท่ากันคือ 46 รายคิดเป็นร้อยละ 97.87 รองลงมาคือรายงานการจัดทำงบประมาณและรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจของฝ่ายบริหารกรณีต่างๆ เช่น การยกเลิกสายผลิตภัณฑ์ การรับคำสั่งซื้อพิเศษซึ่งมีจำนวนรายเท่ากันคือ 45 รายคิดเป็นร้อยละ 95.74 และรายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตและรายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนซึ่งมีจำนวนรายเท่ากันคือ 44 รายคิดเป็นร้อยละ 93.62 ตามลำดับ

2. รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่กิจการมีการจัดทำน้อยที่สุด ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.60 รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.85 และรายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไรจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ

การจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน	3.81	.851	มาก
2. รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง	3.96	.833	มาก
3. รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	3.85	.978	มาก
4. รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต	3.79	.883	มาก
5. รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ	3.72	.826	มาก
6. รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน	3.47	.905	มาก
7. รายงานการจัดทำงบประมาณ	3.66	.915	มาก
8. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย	3.79	.832	มาก
9. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้	3.60	1.035	มาก
10. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร	3.40	.876	ปานกลาง
11. รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน	3.40	.771	ปานกลาง
12. รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	3.38	.922	ปานกลาง
13. รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน	3.70	.976	มาก
14. รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	3.57	.773	มาก
15. อื่นๆ	3.40	.901	ปานกลาง
รวม	3.63	.885	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่ใช้ประโยชน์ในการจัดการมีดังนี้

เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่ใช้ประโยชน์ในการจัดการในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.63 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ารายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่มีการจัดทำและใช้ประโยชน์ในการจัดการในระดับมาก ได้แก่ รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน มีค่าเฉลี่ย 3.81 รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้งมีค่าเฉลี่ย 3.96 รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมีค่าเฉลี่ย 3.85 รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตมีค่าเฉลี่ย 3.79 รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพมีค่าเฉลี่ย 3.72 รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงานมีค่าเฉลี่ย 3.47 รายงานการจัดทำงบประมาณมีค่าเฉลี่ย 3.66 รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย 3.79 รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ มีค่าเฉลี่ย 3.60 รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐานมีค่าเฉลี่ย 3.70 และรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ย 3.57 และรายงาน 3 อันดับแรกที่มีการจัดทำเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการใน

ระดับมาก ได้แก่ รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวดิ่งมีค่าเฉลี่ย 3.96 รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมีค่าเฉลี่ย 3.85 และรายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ตามลำดับ

รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่มีการจัดทำและใช้ประโยชน์ในการจัดการในระดับปานกลาง ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไรและรายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.40 และรายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนมีค่าเฉลี่ย 3.38 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ

การวิเคราะห์ปัญหาในการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการปรากฏผลดังตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ

ลักษณะปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. จำนวนบุคลากรทางด้านบัญชีในองค์กร มีไม่เพียงพอ	3.91	.830	มาก
2. บุคลากรทางด้านบัญชียังไม่มีความรู้และ ความเข้าใจในการจัดทำรายงานทางการบัญชี	3.38	1.012	ปานกลาง
3. รายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่ได้รับมีความล่าช้า เนื่องจากระบบข้อมูลทางบัญชี	3.62	.822	มาก
4. รูปแบบรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการที่จัดทำยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้บริหาร	3.60	.712	มาก
5. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย ฝ่ายจัดซื้อ ไม่สามารถให้ข้อมูล เพื่อนำมา จัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการได้	3.49	.688	มาก
6. ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการ	3.60	.771	มาก
7. ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ในการส่งเสริมทักษะพนักงานบัญชี	3.51	.856	มาก
8. อื่น ๆ	3.38	.822	ปานกลาง
รวม	3.56	.814	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการถ้าพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ย 3.56 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่อยู่ในระดับมากได้แก่ จำนวนบุคลากรทางด้านบัญชีในองค์กรมีไม่เพียงพอมีค่าเฉลี่ย 3.91 รายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่ได้รับมีความล่าช้าเนื่องจากระบบข้อมูลทางบัญชี มีค่าเฉลี่ย 3.62 รูปแบบรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่จัดทำยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.60 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย ฝ่ายจัดซื้อไม่สามารถให้ข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการได้มีค่าเฉลี่ย 3.49 ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการมีค่าเฉลี่ย 3.60 และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารในการส่งเสริมทักษะพนักงานบัญชี มีค่าเฉลี่ย 3.51 ปัญหาสำคัญ 3 อันดับแรกที่อยู่ในระดับมากได้แก่ ปัญหาจำนวนบุคลากรทางด้านบัญชีในองค์กรมีไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 3.91 ปัญหารองลงมาคือรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่ได้รับมีความล่าช้า เนื่องจากระบบข้อมูลทางบัญชี มีค่าเฉลี่ย 3.62 และรูปแบบรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่จัดทำยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้บริหารและ ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.60 ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ บุคลากรทางด้านบัญชียังไม่มีความรู้และความเข้าใจในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชี และปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการไม่มีเวลาในการจัดทำรายงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.38

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ได้แก่ รูปแบบของกิจการ มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ มีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรากฏดังตารางที่ 4.6 – 4.9

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ จำแนกตามรูปแบบของกิจการ

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
1.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน	ระหว่างกลุ่ม	.250	3	.083	.109	.955
	ภายในกลุ่ม	33.026	43	.768		
	Total	33.276	46			
2.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.405	3	.135	.184	.907
	ภายในกลุ่ม	31.510	43	.733		
	Total	31.915	46			
3.รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2.868	3	.717	.733	.575
	ภายในกลุ่ม	41.089	43	.978		
	Total	43.957	46			
4.รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต	ระหว่างกลุ่ม	2.626	3	.875	1.132*	.047
	ภายในกลุ่ม	33.247	43	.773		
	Total	35.873	46			
5.รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.565	3	.522	.752	.527
	ภายในกลุ่ม	29.839	43	.694		
	Total	31.404	46			
6.รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน	ระหว่างกลุ่ม	6.656	3	2.219	3.073*	.038
	ภายในกลุ่ม	31.046	43	.722		
	Total	37.702	46			
7.รายงานการจัดทำงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.135	3	.378	.435	.729
	ภายในกลุ่ม	37.418	43	.870		
	Total	38.553	46			

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
8.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	1.688	3	.563	.802	.500
	ภายในกลุ่ม	30.184	43	.702		
	Total	31.872	46			
9.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้	ระหว่างกลุ่ม	2.895	3	.965	.894	.452
	ภายในกลุ่ม	46.424	43	1.080		
	Total	49.319	46			
10.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร	ระหว่างกลุ่ม	1.938	3	.646	.832	.484
	ภายในกลุ่ม	33.382	43	.776		
	Total	35.320	46			
11.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	1.875	3	.625	1.056	.378
	ภายในกลุ่ม	25.444	43	.592		
	Total	27.319	46			
12.รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	ระหว่างกลุ่ม	2.748	3	.916	1.083	.366
	ภายในกลุ่ม	36.359	43	.846		
	Total	39.107	46			
13.รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน	ระหว่างกลุ่ม	5.093	3	1.698	1.884*	.046
	ภายในกลุ่ม	38.737	43	.901		
	Total	43.830	46			
14.รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	.690	3	.230	.369	.776
	ภายในกลุ่ม	26.799	43	.623		
	Total	27.489	46			
15.อื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	1.982	3	.661	.804	.499
	ภายในกลุ่ม	35.337	43	.822		
	Total	37.319	46			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบของกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานของ

เสียงที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงานและรายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการจำแนกตามมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
1.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน	ระหว่างกลุ่ม	2.478	3	.620	.845	.505
	ภายในกลุ่ม	30.799	43	.733		
	Total	33.277	46			
2.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.165	3	.055	.074	.973
	ภายในกลุ่ม	31.750	43	.738		
	Total	31.915	46			
3.รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2.607	3	.869	.904	.447
	ภายในกลุ่ม	41.350	43	.962		
	Total	43.957	46			
4.รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต	ระหว่างกลุ่ม	1.372	3	.457	.570	.638
	ภายในกลุ่ม	34.500	43	.802		
	Total	35.872	46			
5.รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.338	3	.446	.638	.595
	ภายในกลุ่ม	30.067	43	.699		
	Total	31.405	46			
6.รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.702	3	.567	.678	.570
	ภายในกลุ่ม	36.000	43	.837		
	Total	37.702	46			
7.รายงานการจัดทำงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	.153	3	.051	.057	.982
	ภายในกลุ่ม	38.400	43	.893		
	Total	38.553	46			
8.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	.622	3	.207	.285	.836
	ภายในกลุ่ม	31.250	43	.727		
	Total	31.872	46			

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
9.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้	ระหว่างกลุ่ม	2.895	3	.965	.894	.452
	ภายในกลุ่ม	46.424	43	1.080		
	Total	49.319	46			
10.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร	ระหว่างกลุ่ม	1.352	3	.451	.571	.637
	ภายในกลุ่ม	33.967	43	.790		
	Total	35.319	46			
11.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	1.875	3	.625	1.056	.378
	ภายในกลุ่ม	25.444	43	.592		
	Total	27.319	46			
12.รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	ระหว่างกลุ่ม	1.906	3	.635	.735	.537
	ภายในกลุ่ม	37.200	43	.865		
	Total	39.106	46			
13.รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน	ระหว่างกลุ่ม	7.713	3	2.571	3.061*	.038
	ภายในกลุ่ม	36.117	43	.840		
	Total	43.830	46			
14.รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.923	3	.974	1.705*	.018
	ภายในกลุ่ม	24.567	43	.571		
	Total	27.489	46			
15.อื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	1.602	3	.534	.643	.592
	ภายในกลุ่ม	35.717	43	.831		
	Total	37.319	46			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าของสินทรัพย์ถาวรกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน และรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ จำแนกตามจำนวนพนักงานของกิจการ

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
1.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน	ระหว่างกลุ่ม	2.478	4	.620	.845	.505
	ภายในกลุ่ม	30.799	42	.733		
	Total	33.277	46			
2.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.168	4	.042	.055	.994
	ภายในกลุ่ม	31.747	42	.756		
	Total	31.915	46			
3.รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2.868	4	.717	.733	.575
	ภายในกลุ่ม	41.089	42	.978		
	Total	43.957	46			
4.รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต	ระหว่างกลุ่ม	1.891	4	.473	.584	.676
	ภายในกลุ่ม	33.982	42	.809		
	Total	35.872	46			
5.รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.469	4	.367	.515	.725
	ภายในกลุ่ม	29.935	42	.713		
	Total	31.404	46			
6.รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.845	4	.711	.857	.498
	ภายในกลุ่ม	34.857	42	.830		
	Total	37.702	46			
7.รายงานการจัดทำงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.102	4	.276	.309	.870
	ภายในกลุ่ม	37.451	42	.892		
	Total	38.553	46			
8.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	.401	4	.100	.134	.969
	ภายในกลุ่ม	31.472	42	.749		
	Total	31.872	46			
9.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้	ระหว่างกลุ่ม	8.616	4	2.154	2.223*	.038
	ภายในกลุ่ม	40.703	42	.969		
	Total	49.319	46			

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
10.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร	ระหว่างกลุ่ม	1.060	4	.265	.325	.860
	ภายในกลุ่ม	34.259	42	.816		
	Total	35.319	46			
11.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	.871	4	.218	.346	.845
	ภายในกลุ่ม	26.448	42	.630		
	Total	27.319	46			
12.รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	ระหว่างกลุ่ม	2.476	4	.619	.710	.590
	ภายในกลุ่ม	36.630	42	.872		
	Total	39.106	46			
13.รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน	ระหว่างกลุ่ม	8.773	4	2.193	2.628*	.048
	ภายในกลุ่ม	35.056	42	.835		
	Total	43.830	46			
14.รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.548	4	.637	1.073*	.038
	ภายในกลุ่ม	24.942	42	.594		
	Total	27.490	46			
15.อื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	1.602	4	.534	.643	.582
	ภายในกลุ่ม	35.721	42	.803		
	Total	37.323	46			

- มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาพบว่าจำนวนพนักงานของกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐานและ รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินตามแนวท่วงการบัญชีเพื่อการจัดการ จำแนกตามผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
1.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน	ระหว่างกลุ่ม	.165	3	.055	.074	.939
	ภายในกลุ่ม	31.750	43	.738		
	Total	31.915	46			
2.รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง	ระหว่างกลุ่ม	.405	3	.135	.185	.908
	ภายในกลุ่ม	31.510	43	.733		
	Total	31.915	46			
3.รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	4.394	3	1.465	1.592	.205
	ภายในกลุ่ม	39.564	43	.920		
	Total	43.957	46			
4.รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต	ระหว่างกลุ่ม	1.723	3	.574	.723	.544
	ภายในกลุ่ม	34.149	43	.794		
	Total	35.872	46			
5.รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ	ระหว่างกลุ่ม	1.569	3	.523	.754	.526
	ภายในกลุ่ม	29.835	43	.694		
	Total	31.404	46			
6.รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.253	3	.751	.911	.444
	ภายในกลุ่ม	35.449	43	.824		
	Total	37.702	46			
7.รายงานการจัดทำงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2.096	3	.699	.824	.488
	ภายในกลุ่ม	36.457	43	.848		
	Total	38.553	46			
8.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	1.632	3	.544	.774	.515
	ภายในกลุ่ม	30.240	43	.703		
	Total	31.872	46			

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P- value
9.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้	ระหว่างกลุ่ม	6.359	3	2.120	2.122*	.011
	ภายในกลุ่ม	42.960	43	.999		
	Total	49.319	46			
10.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร	ระหว่างกลุ่ม	1.222	3	.407	.514	.675
	ภายในกลุ่ม	34.097	43	.793		
	Total	35.319	46			
11.รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน	ระหว่างกลุ่ม	2.119	3	.706	1.205	.319
	ภายในกลุ่ม	25.200	43	.586		
	Total	27.319	46			
12.รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	ระหว่างกลุ่ม	1.666	3	.555	.638	.595
	ภายในกลุ่ม	37.440	43	.871		
	Total	39.106	46			
13.รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน	ระหว่างกลุ่ม	5.706	3	1.902	2.145*	.011
	ภายในกลุ่ม	38.124	43	.887		
	Total	43.830	46			
14.รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3.394	3	1.131	2.019*	.013
	ภายในกลุ่ม	24.096	43	.560		
	Total	27.489	46			
15.อื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม	1.982	3	.661	.804	.499
	ภายในกลุ่ม	35.337	43	.822		
	Total	37.319	46			

● มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาพบว่าผลิตภัณฑ์หลักของกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐานและรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

1.1.1 เพื่อศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

1.1.3 เพื่อศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการที่มีรูปแบบของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่แตกต่างกัน

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาวิจัยจากแบบสอบถาม พระราชบัญญัติเกี่ยวกับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กฎกระทรวง ตำราทางวิชาการ รายงานการวิจัย รวมถึงเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สมุหบัญชี พนักงานบัญชี หรือนุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ. สมุทรปราการซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 86 ราย หาดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 47 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนคำถาม 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่งาน และประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ จำนวนคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ รูปแบบของกิจการ มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงานทั้งหมด และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการว่ามีกรจัดทำรายงานเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการหรือ ไม่มีการจัดทำ จำนวนคำถาม 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ จำนวนคำถาม 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.940

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 12 - 30 กันยายน พ.ศ. 2552 ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 47 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

1.3 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 36-45 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี สาขาที่จบคือบัญชี มีตำแหน่งงานเป็นสมุหบัญชี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี
2. รูปแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่เป็นกิจการบริษัท มูลค่าสินทรัพย์ถาวรต่ำกว่า 50 ล้านบาท มีจำนวนพนักงานต่ำกว่า 10 คน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่ผลิตคือ กล้องกระดาษ
3. เมื่อพิจารณาโดยรวมมีการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการ ในระดับมากและรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่ส่วนใหญ่มีการจัดทำมากที่สุดได้แก่ รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน และรายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน ส่วนรายงานที่มีการจัดทำน้อยที่สุดคือรายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน
4. รายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่มีการจัดทำเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการ ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือแก่รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวดิ่ง
5. เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าปัญหาในการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการมีปัญหในระดับมากและปัญหาอันดับสูงสุดคือปัญหาจำนวนบุคลากรทางด้านบัญชีในองค์กร มีไม่เพียงพอ
6. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ได้แก่ รูปแบบของกิจการ มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่มีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการศึกษาพบว่า

รูปแบบของกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน และรายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน

มูลค่าของสินทรัพย์ถาวรกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน และรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

จำนวนพนักงานของกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน และรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

ผลิตภัณฑ์หลักของกิจการมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐานและรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

1) จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ.สมุทรปราการ

ผลการวิจัยข้อนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สารทูล บัวขาว (2549) ที่ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้าในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า นักบัญชีธุรกิจ SMEs มีการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารด้านการควบคุม เช่น กิจการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยใช้ข้อมูลต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และด้านการตัดสินใจ กิจการได้มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการตัดสินใจว่าจะผลิตอะไรออกจำหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่มีการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการด้านการควบคุมได้แก่ รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต และรายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐานทางด้านการตัดสินใจได้แก่ รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน รายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไรและรายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน

ผลการวิจัยข้อนี้ไม่สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ชุติ เทียศิริเพชร (2545) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจ ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ธุรกิจที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อมในปัจจุบันมีการทำบัญชีโดยสำนักงานบัญชีและทำด้วยมือ ไม่มีการจัดทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหาร มีการทำงบกำไรขาดทุน และงบดุลรายปีเท่านั้น มีการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อการศึกษา เทคนิคการใช้ข้อมูลจะใช้วิธีเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการงวดปัจจุบันกับงวดก่อน และวิเคราะห์อัตราส่วนการทำกำไร มีการวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อการตั้งราคาขายเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่าการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการซึ่งรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่จัดทำได้แก่ รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน รายงานการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวตั้ง รายงานการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน รายงานของเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต รายงานสินค้ารอขายที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ รายงานงบการเงินจำแนกตามส่วนงาน รายงานการจัดทำงบประมาณ รายงานผล

การดำเนินงานตามศูนย์ค่าใช้จ่าย รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์รายได้ รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์กำไร รายงานผลการดำเนินงานตามศูนย์ลงทุน รายงานการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน รายงานการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนมาตรฐาน และรายงานข้อมูลต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร กรณีต่างๆ

2) จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคว่า ปัญหาสำคัญคือ จำนวนบุคลากรทางด้านบัญชีในองค์กรมีไม่เพียงพอ ปัญหารองลงมาคือรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่ ได้รับมี ความล่าช้าเนื่องจากระบบข้อมูลทางบัญชี และปัญหารูปแบบรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการที่จัดทำยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้บริหาร และผู้บริหาร ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ

ผลการวิจัยข้อนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย หิรัญกิตติ (2542) ที่กล่าวถึง ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านทรัพยากรมนุษย์ คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถจ้างพนักงานมาทำงานเฉพาะหน้าที่ให้ครบทุกหน้าที่ได้ ดังนั้นผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงต้องศึกษาหาความรู้ในหน้าที่ธุรกิจต่างๆทั้งด้านการผลิตและการปฏิบัติการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การเงิน การบัญชี การตลาด ระบบสารสนเทศ การจัดการ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาธุรกิจของตนเอง ตลอดจนพัฒนาพนักงานให้มีความรู้ในหน้าที่ธุรกิจหลายด้าน ที่จะเข้ามาช่วยให้สามารถทำงานได้หลายหน้าที่แทนที่จะมีความชำนาญเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง และปัญหาด้านระบบสารสนเทศ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีพนักงานไม่มากนักจึงทำให้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ขาดระบบสารสนเทศที่เหมาะสม ขาดการทำกรวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาธุรกิจ เป็นต้น

ผลการวิจัยข้อนี้ไม่สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ กณวรรณ แดร์รัชตกุล (2547) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วงวิกฤตการณ์ปี 2540-2545 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลยุทธ์ในการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านการจัดการ บริษัทมีพนักงานที่มีประสิทธิภาพและความชำนาญในสายงาน บริษัทฯเล็งเห็นความสำคัญของทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างสูง มีระบบการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศบริษัทฯได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและยกระดับประสิทธิภาพในทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่าด้านการจัดการปัญหาสำคัญคือ ปัญหาทางด้านบุคลากร ได้แก่ จำนวนบุคลากรทางด้านบัญชีในองค์กรมีไม่เพียงพอ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการ และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ในการส่งเสริมทักษะพนักงานบัญชี ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศคือความล่าช้าของรายงานทางการเงินเนื่องจากระบบข้อมูลทางบัญชี

3) จากการศึกษาเรื่องการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษใน จ.สมุทรปราการ ที่มี

รูปแบบของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการที่แตกต่างกัน พบว่าข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ได้แก่ รูปแบบของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์ถาวร จำนวนพนักงาน และผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ จะมีผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการที่แตกต่างกันและไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยข้อนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สารทูล บัวขาว (2549:) ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้การบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้าในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า นักบัญชีธุรกิจ SMEs ที่มีจำนวนพนักงาน 51-100 คนให้ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้บัญชีการบริหาร โดยรวมด้านการตัดสินใจ มากกว่านักบัญชีธุรกิจ SMEs ที่มีจำนวนพนักงาน 100 คน จำนวนพนักงาน 10-15 คน และต่ำกว่า 10 คน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักบัญชีธุรกิจ SMEs ที่มีจำนวนพนักงาน 51-100 คน ซึ่งจะต้องมีการควบคุมและจัดการบริหารจัดการภายในองค์กรมากกว่านักบัญชีธุรกิจ SMEs ที่มีจำนวนพนักงาน 100 คน จำนวนพนักงาน 10-15 คน และต่ำกว่า 10 คน จึงได้มีการนำการบริหารจัดการด้านการตัดสินใจมาประยุกต์ใช้มากกว่า

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะเป็น 2 ลักษณะคือข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 1) วิทยากรขนาดกลางและขนาดย่อมควรให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ของการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีเพื่อการจัดการ โดยจัดทำรายงานทางการเงินบัญชีให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
- 2) เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อการจัดการ โดยเข้าฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการเพิ่มเติม
- 3) ธุรกิจควรส่งเสริมให้นักบัญชีได้มีความรู้ความเข้าใจและมีการพัฒนาศักยภาพในการจัดทำรายงานทางการเงินบัญชี โดยควรให้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร เพื่อจะได้จัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินบัญชีที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
- 4) ธุรกิจควรมีการลงทุนด้านการพัฒนาโปรแกรมทางด้านบัญชีเพื่อให้สามารถประมวลผลรายงานทางการเงินบัญชีได้ง่าย ถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น
- 5) ธุรกิจควรมีการแยกหน่วยงานบัญชีบริหารเพื่อที่จะได้จัดทำรายงานให้กับผู้บริหาร ได้รวดเร็ว และตรงตามความต้องการของผู้บริหาร

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ผู้ศึกษาควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้มีการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการด้วย เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการจัดทำรายงานต่อไป
- 2) ผู้ศึกษาควรมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของผู้นำรายงานทางการบัญชีไปใช้ เช่น กรรมการผู้จัดการ เจ้าของกิจการ หรือผู้จัดการฝ่ายผลิตซึ่งเป็นผู้ที่ใช้รายงานทางการบัญชีและรับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำผลลัพธ์ไปใช้ได้ดียิ่งขึ้น
- 3) ผู้ศึกษาควรมีการศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพื่อเปรียบเทียบกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 4) ผู้ศึกษาควรศึกษาการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทอื่น เช่นวิสาหกิจบริการ การค้าส่งและการค้าปลีก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. “ข้อมูลรายชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบธุรกิจ
บรรจุกิจภัณฑ์จากกระดาษใน จ. สมุทรปราการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวง
อุตสาหกรรม” (ออนไลน์) 2552 เข้าถึงได้จาก <http://www.diw.go.th/diw/linkindustry.asp>
- กชกร เถลิงกาญจนา. (2544). การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กาญจนา ศรีพงษ์. (2540). การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ : ฝ่ายโรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.
- จินดา ชันทอง (2539). การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ.
- ดวงมณี โกมารทัต และคณะ.(2544). การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิลล์ อินเตอร์เนชั่น
แนลเอ็นเตอร์ไพรส์,อิงค์.
- เบญจมาศ อภิตธิธิภิญโญ. (2550). การบัญชีเพื่อการจัดการ. นครราชสีมา : ไอเดียซอฟต์แวร์เทค
โนโลยี
- บุญอนันต์ ไชยชลอ. (2546). การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พัชนี เนาวพันธ์. (2550). การบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจตามแนวคิดกระบวนการจัดการเชิงกล
ยุทธ์. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วันทนีย์ วงศ์ยัง . (2545). การบัญชีเพื่อการจัดการ.(พิมพ์ครั้งที่ 2).เชียงใหม่ : หจก.พลอยการพิมพ์.
ศศิวิมล มีอำพล. (2546). การบัญชีเพื่อการจัดการ.(พิมพ์ครั้งที่ 9).กรุงเทพฯ : อินโฟไมนิ่ง.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2551) .หลักการบัญชีบริหาร.กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิลล์ อินเตอร์เนชั่น
แนลเอ็นเตอร์ไพรส์,อิงค์.
- สุภาดา สิริกุดตา. (2545). การบัญชีบริหาร กรุงเทพฯ: Diamond in business world.
- สมชาย หิรัญภักดี. (2545). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. (พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์ม และ
ไซเท็กซ์
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (ออนไลน์) 2552 เข้าถึงได้จาก
<http://www.cms.sme.go.th/cms/web/osmcp/home>

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบตาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

1. อาจารย์วุฒิชัย พิพัฒน์รังสรรค์

วุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหานคร
ตำแหน่งงาน	อาจารย์พิเศษ คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ ชนบุรี อาจารย์พิเศษ คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครินทร์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อ
สถานที่ทำงาน	กลุ่มบริษัทแหลมทองสหการ จำกัด

2. อาจารย์เคชา วรรณสว่าง

วุฒิการศึกษา	บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ประกาศนียบัตรผู้สอบบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำแหน่งงาน	กรรมการผู้จัดการ บ.วรรณกิจการบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
สถานที่ทำงาน	สำนักงานศีกอบรมวรรณกิจการบัญชี

3. นายประพัทธ์ โตทิบุญพงศ์

วุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งงาน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน
สถานที่ทำงาน	กลุ่มบริษัทแหลมทองสหการจำกัด

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ประเภทการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกระดาษ ใน จ. สมุทรปราการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการศึกษาชุดวิชาคั่นคว่ำอิสระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ และนำไปพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ท่านจะไม่ได้รับผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

รายละเอียดแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานประกอบการ
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อจัดการ
- ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อจัดการ
- ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการบัญชีเพื่อจัดการ

ผู้ศึกษาคั่นคว่ำขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาววันดี ทวีพลานต์

ผู้ศึกษา

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน เพียงหนึ่งข้อเท่านั้น หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 25 ปี 25 - 35 ปี
 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี
 56 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา
  - 3.1 ระดับการศึกษาสูงสุด
  ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
  - 3.2 สาขาที่จบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  การบัญชี การจัดการทั่วไป
 การเงิน อื่น ๆ (ระบุ).....
4. ตำแหน่งหน้าที่งาน
  ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน สมทบบัญชี
 พนักงานบัญชีการเงิน อื่น ๆ (ระบุ).....
5. ประสบการณ์ทำงาน
  ต่ำกว่า 1 ปี 1 - 10 ปี
 11 - 20 ปี 21 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

1. รูปแบบของกิจการ
  เจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน
 บริษัท อื่น ๆ .....
2. มูลค่าของสินทรัพย์ถาวร
  ต่ำกว่า 50 ล้านบาท 51- 100 ล้านบาท
 101 - 150 ล้านบาท 151 - 200 ล้านบาท
3. จำนวนพนักงานทั้งหมด
  ต่ำกว่า 10 คน 11 - 50 คน
 51 - 100 คน 101 - 200 คน
4. ผลิตภัณฑ์หลักของกิจการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  กล่องกระดาษ ถุงกระดาษ
 ฉลาก อื่นๆ .....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววันดี ทวีพลายนต์
วัน เดือน ปีเกิด	11 พฤศจิกายน พ.ศ.2504
สถานที่เกิด	แขวงบางแค กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาบัญชีบัณฑิต สาขาสอบบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
สถานที่ทำงาน	บ.แหลมทองเกษรภัณฑ์ จำกัด อาคารวานิช ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	พ.ศ. 2535 - ปัจจุบัน รองผู้จัดการส่วนบัญชี